Akbaba

Maliye Bakanı: «Kıbrıs buhranının bütçe üstündeki tesiri 500 milyon lirayı aştı» dedi. — Gazeteler —

— Ne yapacaksın Melen?.. Delik gittikçe büyüyor...
— Sağlam bir yama bulmalı paşam... Yoksa dikiş tutturamam!

DEV ÇEKİLİŞTE

İş Bankasının 7 Milyon liralık DEV ÇEKİLİŞİ bugüne kadar gelmiş geçmiş ikramiye çekilişlerinin en büyüğü, en zenginidir. Senelerin bu en cazip fırsatından istifade ediniz. Tasarruflarınızın tamamını İŞ Bankasına yatırarak kazanma şansınızı çoğaltınız

TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.

7 milyon

60 Apartman Dairesi
5 adet 100.000 lira
5 adet 50.000 lira
10 adet 25.000 lira
50 adet 5.000 lira
1000 adet 1.000 TL
ayrıca
35 000 kişiye
para ikramiyesi

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 8738—187)

Akbaba

Yıl: 42 Cilt: 7 Sayı: 41 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 8 Ekim 1964

Kırk bin köyün bir İstanbulu!

BEN İstanbul'da doğdum, İstanbul'da büyüdüm. Annem de bir İstanbul çocuğu idi, babam da... Onlar gibi, sonsuz uykuma, ben de bu topraklarda dalmak isterim...

Ama, bu İstanbul, artık benim kırlarında uçurtma uçurduğum, bostanlarında marul yediğim, kıyılarında sandalla gezdiğim, ramazan gecelerinde mahya seyrettiğim çocukluğumun güzel İstanbul'u, şair İstanbul'u değildir.

Bu İstanbul, iskarpinlerimi boyatmadan, fesimi kalıplatmadan, pantalonumu ütületmeden, kolalı gömleğimi giymeden, kravatımı bağlamadan tünele binmediğim, Beyoğlu'na geçmediğim, Tepebaşı bahçesine gitmediğim, Lebon'da oturmadığım, Kohot'da bira içmediğim, Yani' de yemek yemediğim, Gardenbar'da eğlenmediğim İstanbul da değildir.

Benim İstanbul'umda, Beylerbeyi iskelesinden vapura bile protokol sırası ile binilirdi. Benim İstanbul'umda, şimdi anayı, babayı saymayan çocuk, komşuyu bile, tanımadığı yabancı ihtiyarı bile sayardı.

Benim İstanbul'umda, değil olgun başa, olgun yaşa bile saygı gösterilirdi.

Şimdi omuz omuza vermiş beton yığınları ile tıkanan Kızıltoprak, Göztepe, Erenköy köşkleri değil, şehir evleri bile bahçeler içinde idi.

Akşam, iş dönüşü, arkasında entari, elinde çakı, daldan bir şeftali, tarladan bir yeşil biber, bir domates, bir hıyar kesen babamın hayali hâlâ gözlerimin önündedir...

Bilirim, o günleri aramak, insanı en az gülünç eder. Tarihi, sonundan başına doğru yürütebilir miyiz?..

Ama, bir çağdan öbür çağa böylesine hoyrat geçilmez: Güzel, iyi, soylu ne varsa yıkıp çiğneyerek...

1940 ta, sınırları içinde yediyüz ellibin kişi barındıran İstanbulda bugün iki milyonu aşkın insan yaşıyor.. Eğer buna yaşamak denirse!

Yirmidört yıl içinde, bu bir buçuk milyon yeni insan nereden geldi?.. Kadınlarımız Varna tavuğu olsa, bu kadar az zamanda bu kadar çok yumurtlayamaz!

İşin içyüzü yoktur: Turistik bir eski tarih ve eşsiz bir tabiat bölgesi olan İstanbul, plânsız bir sanayileşmede, en ağır yükü kendi sınırları içine almış ve bozulan şehir - köy dengesinin akınlarını da yine kendi çevresine çekmiştir.

Gecekondular, bu arkası kesilmiyen insan akınının sonucu olarak alabildiğine genişliyor: Şehrin sağlığını, ekonomisini, düzenini zorlıyarak...

Oydan başka kaygusu olmıyan hırslı devlet adamlarının göçmen politikası da, iç göçlerin zorluğuna dış göçleri de eklemiş ve gecekondular dâvasına bütün sosyal tehlikeleri ile bir de göçmen mahallelerini yüklemiştir.

Şimdi, elektriği yetmiyen, suyu yetmiyen, yakıtı yetmiyen, taşıtları yetmiyen, sokakları, caddeleri, meydanları, parkları yetmiyen, polisi, belediyesi, hastahanesi, okulu yetmiyen ve idarecilerinin de artık akılları yetmiyen bir şehrin içinde, Tanrıya sığınmış, yaşıyoruz!

Bu İstanbul kurtulamaz mı?

Eğer kendi yarınlarını kurtarmaktan başka bir şey düşünmiyen iktidar sevdalısı partizanlar, Tanrı gönüllerine biraz insaf, biraz merhamet verir de memleketi düşünürlerse, elbet, elbet, elbet kurtulur.

Birinci iş, devlet, İstanbul'un yarını için ne düşünüyor, bunun aydınlığa çıkmasıdır.

Şehrimizin geleceği, ancak o düşüncenin ışığı altında plânlanabilir.

Ama devletin Kıbrıs'ı düşünmekten İstanbul'u düşünmeye vakti mi var?..

Bu yüzdendir ki, kendi kör ışığı içinde çabalıyan belediye, profesör Prost çapında bir dünya şöhretini, bir İstanbul sevdalısını kovmuş ve zavallı İstanbul, partizan bir Şehir Meclisinin hoyrat elinde yıllarca sömürülmüştür.

Eğer belediye kendi yapısında bir koordinasyon sağlar, iş başındaki insanlara — sorumluluk içinde — çalışma ve başarma yetkisi verirse, şehir hizmetlerinde hemen yeni bir canlanış görürüz.

Belediye, kendi içinde yapacağı bir reform ile işe başlamadıkça, atacağı her adımda tökezleyecektir.

Ondan sonradır ki, Birleşmiş Milletler, Unesco gibi milletler arası kurumlardan, C.I.A.M. gibi meslek kurumlarından her türlü yardım sağlanabilir.

İç kaynakları — hiç kimseyi sızlandıracak kadar zorlamadan — verimlileştirmek de güç sayılmaz. Sade şu Spor-Toto'da bir kolonun iki liradan iki buçuk liraya çıkarılması, İstanbul'a yılda otuz milyon kazandırır. Bu geliri sağlayacak kanun teklifini, önümüzdeki toplantı döneminde milletvekillerimizden isteriz.

Bugün, belediye elindeki arsaların, çöplükte horoz pençesine düşmüş inciden farkı yoktur. Bunları birer birer belirtmek ve Teknik Üniversiteden, Mimarlar Odasından, Ticaret Odasından, Sanayi Odasından, Mühendisler Birliğinden, Barodan, Basından kurulacak bir aydınlar topluluğunda değerlendirtmek, küçümsenecek bir iş sayılmaz elbet.

Toprak spekülâsyonu ile milyoner olmuş bir açıkgözler listesi vermek istemem. Ama bu açıkgözlüğe, Haşim İşcan'ın ağzını sulandıracak bir örnek vereyim: 1949 yılında 2.100 liraya alınmış bir arsanın 1955 yılında, yani altı yıl sonra kaça satıldığını biliyor musunuz?

Tam 700.000 liraya... Durun, rakam yanlışı yapmadığıma inanmanız için harflerle de yazayım: Yediyüz bin liraya... Yani üçyüz elli misline!

İşte, belediyesinden başka herkesi zengin eden İstanbul!

Şehrin omuzlarını çökerten, soluğunu kesen iki milyonu aşkın insanın ağırlığına gelince...

İşçilerimizi, vagon vagon sınır dışına taşımak marifet değildir. İşsizlerimizi vagon vagon sınır içine de taşıyacağız. Toprak insana, insan toprağa kavuşacak. Yalnız şu sorumsuz Beden Terbiyesinin gel keyfim gel bütçesini Köy Bakanına verseniz, dikkatle, şefkatle, muhabbetle düzenlenecek bir iç göç programı ile, işsiz vatandaşlar, perişan vatandaşlar yeni iş sahalarında birer verimli insan, birer mutlu insan olurlar.

Hayal mi dediniz?.. Olsun. Bütün hakikatlerin anası hayaldir!

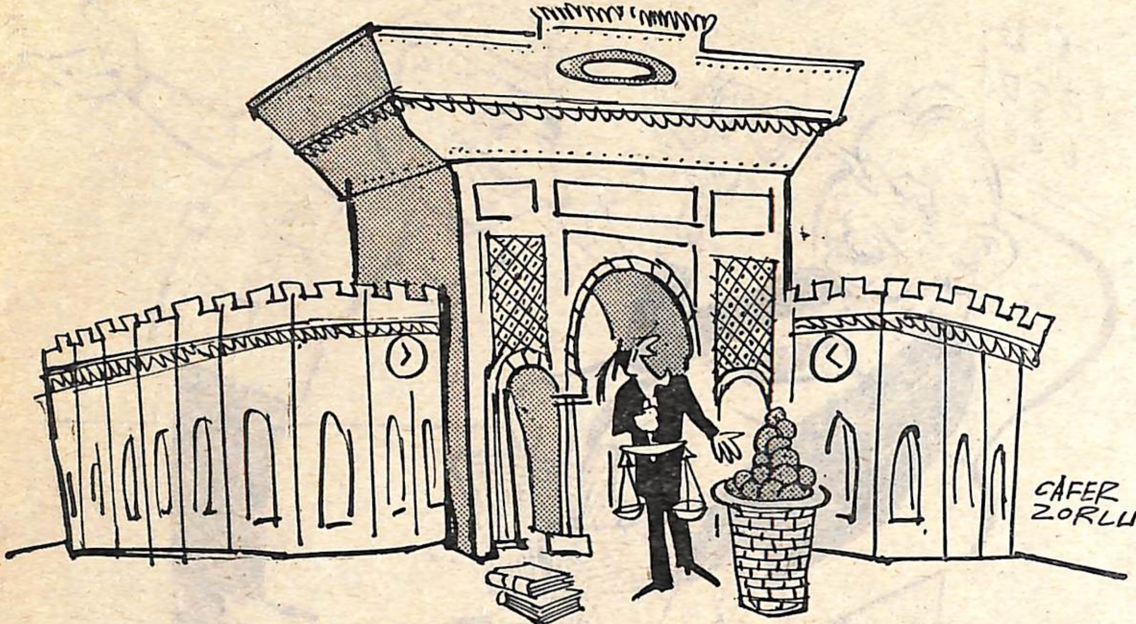
Yusuf Ziya ORTAÇ

Haşim İşcan: «İstanbulluların yüzü artık gülüyor!» Dedi. — Gazeteler —

Yazısız

Öktem: «Öğrenciler hem çalışsınlar hem okusunlar!» Dedi.. — Gazeteler —

Yazısız

«İntiharlar çoğalıyor.»
— Gazeteler —

Yazısız

benim.. Üçüncü sınıfın okuma kitabını tamam ittim de, dördünküne başladım. Hesaptan yana su gibiyim. Kerratı ezbere biliyorum da, çıkarmayınan çarpmayı da irerlettim. O sebebe, zâtınız, yazıyı okuyamam deyi heç gorkma..

— Hayır, yani anlatamadım. Bazı yabancı tâbirlerde belki sıkıntı çekersiniz de, yazının bütün esprisini kaybetmiş olursunuz diye korkuyorum.

— Gatiyen gaybitmem.

— Dış politikadan bahsederken, Konsorsium'dan da söz açmak icabedecek belki de.. Konsorsium diyebilecek misiniz?..

— Helbette dirim.. Gulsersuyum..

— Gulsersuyum değil, konsorsium..

— Gulsorsuyum..

— Hayır.. Gene olmadı.. İsterseniz kelimeyi ikiye bölelim. Bana «Konsor» deyin bakalım..

— Gumser..

— Komiser değil canım, Konsor..

— Gonsol..

— Konsol da değil.. Konsor..

— Gonsor..

— Hah, oldu.. Şimdi bir de «siyum» deyin bakalım.

— Suyum..

— Suyum değil, siyum..

— Siyim..

— Siyim de değil.. Siyum..

— Suyim..

— Si.. yum..

— Si.. yum..

— Tamam, oldu.. Şimdi hepsini birden söyleyin bakalım.. Konsorsium..

— Gonsonsuyim..

— Konsorsium..

— Gorsonsuyum..

— Hayır, konsorsium..

— Canım Fettah bey, sen de bi işi uzattın gayri.. O lâfı dimeden olmaz mı?..

— O lâfı demesek, başka lâflar diyeceğiz..

— Fettah bey gardaşım, sen yaz, üst yanına garışma.. Ben onu çalışırım. Yirmi sefer okurum, ondan kelli kürsüye çıkarım..

— Peki, madem israr ediyorsunuz, yazayım. Yalnız, dış politika konusunda hangi noktalara temas etmemi istiyorsunuz?.. İkinci Dünya Savaşından sonrasını ele alayım mı?..

— Al.. Al da, bizim esgi demokratları pas geç.. Tüm gabahati İsmet Paşaya yükle..

— Kıbrıs politikasındaki hatâlı tutumdan, bunun müstakbel gelişmelerinden de bahsedeceğim tabii..

— Helbette beyim.. Biz iktidara geçersek, Gıbrıs'ı bi haftada alcez deyi ve garanti atlatmasına dayanarak papazı atlattıktan mâdâ, Gıbrıs'ın Erenköy ve Suadiye köylerine havadan meççani yiyecek ve içecek götürerek, un, pirinç, şeker, yağ, patates, sucuk, gayfe, çay, püsküvüt, yaldızlı garamele, pasta, dondurma, kazoz, tepsigola, ondan sonracığıma herbir şeyin noksansız gideceğine ve İngilizlerle Amerikanlara fazlacana yüz virmıyerek dünya barışı ve insanlığın emniyeti ve sigortası için, sırf gendimize bağlı politika güderek ve Amerikandan gördüğümüz galleşliği sırf İsmet Paşaya yükliyerek, emme, dur azcık.. «Amerikan yardımını istemeyiz» deyi yazmıyarak ve «yardımın zararı yoktur, gelsin» deyi yazarak Amerikan dostluğunun içine tükürüvir Gonsoloş bey gardaşım..

Konsolos durumu anlamıştı:

— Peki Alişan bey, dedi. Yarın ikindi vakti gel, dış politikayı al git..

Keyfinde, Alişan'ın ağızı kulaklarına varıyordu. Konsolosun elini öper gibi sıktı. Takkeli konsolos da, kapıyı kapattıktan sonra taşlığın ışığını söndürdü. Mutbağın musluğunda ayaklarını yıkayıp yatak odasındaki karyolanın üstünden örtüyü kaldırırken, bu işin pazarlığını peşin olarak yapmadığına, hattâ biraz da avans istemediğine üzülüyordu.

Alişan'ın, kahvenin kapısından girdiği vakit, yüzü gülüyordu. Sonucu merakla bekliyen İlçe İdare Kurulu üyesi arkadaşlarına doğru yürüyerek:

— Tamam argadaşlar! dedi. Bi hafta sonra, diplomatik yoldan yürüye yürüye Gıbrıs'ı alıyoruz, hazır olun.. Gonsoloşun hazır ideceği dış politikayınan biz Amerikanı bilem yutarız be...

Adnan VELİ

Kimi Soracaksın?

Yine geldi ekim ayı,
Sinemalar aşk sarayı.
Nişancıysan her turnayı
Tam gözünden vuracaksın,
Kimden kimi soracaksın?

* * *

Çok falso var bu desende.
Övülmezsin gebersen de.
Mihri vefa gibi sen de
Okunmıyan bir varakasın;
Kimden kimi soracaksın?

* * *

Ziyan olma çölde akıp!
Fetva verme çakıp çakıp!
Olaylara bakıp bakıp
Bin bir hayal kuracaksın;
Kimden kimi soracaksın?

* * *

Göbek geçmiş Hüt dağını,
Sinek avla sık yağını.
Başa uyup ayağını
Boş boşuna yoracaksın;
Kimden kimi soracaksın?

* * *

Hâlâ mevki gururunda
Cakan kimin umurunda?
Liderlerin huzurunda
Selâvatla duracaksın,
Kimden kimi soracaksın?

* * *

Bunca kire yetmez sabun.
«Düşman kavi, tâli zebun.»
Hakkını sen kendin savun.
Bitki bitmez bir çoraksın;
Kimden kimi soracaksın?..

Salâhattin KUTLU

7 gün

Doktorlar, İnönü'ye 40 yaşındaki genç insanın gözlüğünü verdiler.. — Gazeteler —

— Bununla etrafınızı daha iyi görürsünüz paşam!..

PAZARTESİ :

Hey gidi kavanoz dipli, ve sürahi ağızlı dünya! Neresinden baksanız çelişmeler, tuhaflıklar, akıl almaz olaylarla dolu dünya... Gateze haberlerinde bile utanılacak yüzü, salak düzeni, kirli alnıyla karşımıza çıkan dünya... Çok değil, çok kısa bir süre içinde bütün bunların düzeleceğini umut ederek avunmasa insan, oturur hergün bu dünyanın haline bakar bakar ağlar.

İşte bu aptal dünyanın Venedik denen şehrinde filim festivaline katılan yıldız, rejisör, prodüktör, aktör, meraklı, mirasyedi, beynelmilel hovarda kalabalığı içinde Kıral Suud'un oğlu da varmış. Ve Venedik kumarhanelerinden birinde bir gece içinde bir milyon liracık kaybetmiş de bana mısın dememiş. Yalnız gazetecilere bir demeç vererek demiş ki:

— Bu benim için para bile sayılmaz!

Övünmenin bu türlüsünü gördünüz mü hiç! Suudî Arabistanın sefalet içindeki halkı susuz çöllerde sürüne dursun, prens hazretleri Venedik'in kanallarını çeviren sefahat ocaklarında milyona para demeden har vurup harman savuruyor.

Suudî Arabistan bir müslüman ülkesi... Ama gâvurluğun bu kadarı da hazmedilir gibi değildir.

SALI :

Lâf gelip müslümanlığa dayanınca gazetelerde sık sık gördüğümüz bir başlığı anmadan geçemiyeceğiz. İkide bir birinci sayfalarda boy gösteren bu başlığı, geçenlerde gene yüksek sürümlü bir gazete en önemli köşesine oturtmuştu:

— Aşk yüzünden müslüman oldu!

Ne imiş? Bir Amerikalı mı, Alman mı genç kız, sevdiği erkek uğruna dinini değiştirip müslüman olmuş.

Bizim kırk yıllık Akbaba böyle haberlere metelik vermiyor pek. Sebebini merak edip, sordum kendisine... Gözlüklerinin üstünden baktı:

— Böylesine bir işin samimiyetine inanmak için beklemek gerek... dedi.

— Niçin canım, işte Müslüman olmuş ya kız...

— Niçin olmuş?

— Delikanlıyı sevdiğinden...

— Hah! İşte mesele burada: Delikanlıyı sevdiğinden mi olmuş, islâmiyeti sevdiğinden mi olmuş?

— ?...

— Yani başka türlü sorayım: Müslüman olmak için mi, müslüman oluyor? Yoksa sevdiği erkeğin hatırı için mi? Eğer birincisi için ise, demek ki yürekten... İkincisi için ise benim gözümde pek makbul değil, kendi dininde kalsın daha iyi!

Düşündüm, düşündüm... İlâhî Akbaba! dedim, kendi kendime, her şeyi amma ince eleyip sık dokursun... Dokursun da ne olur?

Ne olacak, doğruluk gergefinde gerçeklerin ipliğini işler durursun şu bir ömürlük dünyada...

ÇARŞAMBA :

Kartalın Soğanlı köyünde olan biten şu işlere bakın:

Üç sabıkalı külhanbeyi önce bir kahveye girer haraç isterler, alamayınca kahvenin camını çerçevesini aşağı indirirler. Sonra köyün muhtarının kasap dükkânına dayanırlar. Muhtar da haraç vermek istemez. İstemez ama sabıkalıların elinde bıçak, dilinde tehdit... Muhtar köy bekçisinin bir köşede duran tüfeğini kaptığı gibi haraççılardan birini yaralar.

İstanbul ve dolayları artık bir tehlikeli bölge oldu. Buna ne polis yetiyor, ne jandarma... Bırakın Kartal'ın köyünü, şehrin göbeğinde haraççılar işler durur.

Ne yapmalı? Vallahi ilk yapılacak iş mahpusluğu meslek haline getirmiş olanlara taş kırdırmaktır yollarda... Bir sabıka, bir sabıka daha, bir daha... Hapishaneye gir esrar ve haraç, çık gene de öyle... Gir, çık, gir, çık... Ve bir ömür boyu böyle yaşa!

Bu yollarda taban tepenlere, memleketin yollarında bir parça taş kırdırsak, pirincin taşı ayıklanacak ama nerede o güç?

Namuslu vatandaşı güvenlik altına alacak hapishane tedbirleri düşüneceğimize, her seçimde bir af çıkarmakla uğraşıyoruz. Hani hapishaneye girip çıka orasını ev bellemiş, baba ocağı bellemiş sabıkalılara baktıkça, insan, gazetelerde okuduğu nice zabıta olayının hiçbirine şaşmıyor.

PERŞEMBE :

Perşembeye geldiğimiz için biraz yavaşlayıp, daha hafif, daha neşeli olaylara bir göz atalım dedik. Nerdeee? Bakınız öğrencilerin ve velilerinin ağızlarını bıçak açmıyor. Çünkü bir dersten sınıfta kalanlar, bir üst sınıfa devam edemiyecekler. Bu durumda olan on binlerce öğrenci koskoca bir yıl okul dışında âvâre olacak.

Millî Eğitim işlerimiz bir âlem. Her yıl imtihan, sınıf geçme usulleri değiştirilir durur. Bir yaz-boz tahtasıdır ki üstünde oynanır öğrencinin okul hayatı.

Bu yıl da kimin aklına esmişse esmiş:

— Üst sınıfa geçmek için tek dersten bile borcun olmayacak... denmiş.

Geçenlerde bir hükûmet üyesi her Türk çocuğunun dört bin lira borçla doğduğunu söylemişti.

Omuzlarına dört bin lira borcu, daha doğarken yıktığımız çocuğa bir derslik kredi açmıyan biz büyükleri doğrusu kınıyoruz. Bu kuşağın çocukları talihsizdirler; bizim gibi büyükleri olduğu için.

CUMA :

Ve üniversite öğrencisinin ödemesi gereken harç da artırıldı bu arada... Üniversitenin masrafları büyükmüş de:

— Çocuklar ödesinler!.. deniyor.

Öyle ya ödesinler!

Tarım ağasına vergi koyamıyanlar, öğrencilere harç koymakta zorluk çekmiyorlar. Geçenlerde bir açık oturumda:

— Burası Üniversite değil, hâlâ Darülfünun... dendi.

Doğrudur: Hâlâ Darülfünun! Üniversite olması için daha kırk fırın ekmek yemesi gerek bazı kişilerin... Bu Üniversitenin temelindeki harcın nasıl karıştırıldığını bilenler, öğrencilere yüklenen harcın hikâyesine şaşmıyorlar. Bütün mesele bir prensip meselesidir. Atatürk Türkiyesinde paralı eğitime yer var mıdır? Yok mudur? Eğer gün geçtikçe paralı eğitim üstüne kurulu bir Millî Eğitime gideceksek, yeni harçları da alkışlamak mümkün.

CUMARTESİ :

İşte pek sevimli bir olay! Başbakan İsmet Paşayı muayene eden doktorlar, kendisine ancak kırk yaşlarında insanların takabileceği bir gözlük gerektiğini anlamışlar. Ve hemen vermişler.

İsmet Paşa bu haberi aldıktan sonra, gazetecilere:

— «Bugün işler iyi gidiyor...» demiş.

Biz bu habere pek sevindik. Çünkü bir Alman atasözüne göre:

— «Gözler kendilerine, kulaklar başkalarına inanırlar.»

İsmet Paşanın kulaklarının pek kuvvetli duymadığı bilinmekte... Zaten duysa bile ne olacak! Asıl mesele göz ve görüşte... Eh şimdi paşa yeni gözlüğü ile yeni bir görüşe kavuştu demek, hem de genç bir görüşe.

Kırk yaşında İsmet Paşa 1922 nin İsmet Paşası demektir. Eğer doktorların verdiği gözlük İsmet Paşayı 1922 bakışlarına getirebilirse yaşadı Türkiye...

PAZAR :

Mevlâna ve Homeros çevirileriyle büyük ün yapan şair A. Kadir, Ömer Hayyam'dan 100 tane rubaiyi yeni şiirin diliyle söylemiş.

Bakın «Dakka şaşma» adındaki dörtlüğe:

Şu olan biten var ya, boş ver ona.
Taş yağsın isterse, çok sürmez.
Dakka şaşma dakka, yaşamaya bak.
Ne geçmişi düşün, en gelecekten kork.

Ve bir de «Anladımsa» isimli çeviri:

Dünyaya gelirken sormadı kimse bana.
İster misin gelmek, istemez misin?
Şaştım kaldım burda ne gördüysem.
Şimdi de çekip gidiyorum işte,
Bu da elimde değil ne yapayım.
Anladımsa bu işi arab olayım.

Hayyam anlamamış, ondan öncekiler de anlamamış, ondan sonrakiler de anlamamış, biz de doğrusu anlıyamadık.

Sizin içinizden anlıyan biri var mı sevgili okuyucular? Anlıyan varsa beri gelsin.

Şundan bundan!

Uzun bir ayrılıktan sonra Ankaraya dönenler bir şeye tutuluyorlar: «Çocukları meşgul etmek için hiçbir şey yok burda..» Yalnız çocukları mı?.. Sönen değil, kuruyan bir şehir Ankara, yeşilliklerinden başlıyarak!

Bir «yapma» şehir olmuş. İnsanlarının çoğu bile göstermelik.

Bir sosyete bölümü var. Kaba bir lehim gibi tutmıyan batı taklitçiliğinde... Her gece gezide... Gönlü sızısız, beyni sorusuz, karnı tok, sırtı pek, çaylaşıyor, kokteylleşiyor, yemekleşiyor... Sonra?.. Sonra tekrar yemekleşiyor, kokteyleşiyor, çaylaşıyor. Tek tasası, «Aman dünya olduğu gibi kalsın!». Korkma sosyetem, daha bir süre kalır!

Bir politikacılar bölümü var. Onlar birkaç sınıf:

Ankaranın yeşillikleri gibi kurumuş bir okumuş yazmış sınıf...

Bir yarımlar sınıfı...

Bir kasaba delikanlıları sınıfı...

En doymamış politikacılar kasaba delikanlıları grubudur, her bakımdan, amma her!

Bir de, beyni çok zindeler (hiç yorulmamıştır çünkü!) grubu vardır, vatan sağolsun!

Hepsinin üstünde, Fransızların değimince «les grands bonzes» (büyük üstatlar) vardır. Okumuş yazmışları, kasaba delikanlılarına saldırtırlar veya aksini yaparlar. Bey ni çok zindeleri avuçlarının içine alırlar istedikleri zaman, avuçlarından bırakırlar işlerine geldiği zaman... Hep üsttedirler, hep!

Memurlar sınıfı ikiye ayrılır. Yooo, küçük memurlar büyük memurlar diye değil, o bölme çok basittir. Çıkarcı grupmanların içinde olanlar, çıkarcı grupmanların dışında olanlar.

Dışında olanlar yazık, «derecesiz» büyük memur olsalar, gene küçük memurdur, ıkıntı, sıkıntı içinde!

Çıkarcı grupmanlarının içinde olanlarsa... Büyük oteller onlar içindir, dış memleketlere yolculuklar onlar içindiiir, çocuklarını İngilterelerde okutmak, onlar içindiiir... Şâhane düğünler, onlar içindiiir... Yan gelip yatmak onlar içindiiiir...

Biri bu «feyizli» hayatın kaynağına tutulacak olursa:

— «Efendim negatif adamdır... negatif... biraz solcu tandansları var...»

Ve o tandanslı, o negatif, o densiz adamın, icabına bakılır, törensiz!

Onun dışı da halk... Halkı tarife ne hacet... Seneler gelir geçer, halk, gene odur. Politik tersyüzler olur, halk gene odur. Şimşekler çakışır, halk gene odur...

Her şeye rağmen Ankarada, bir değişiklik bir gelişme var: Boşanmış hanımların adedinde, ve kırkından sonra kendilerinde büyük sanat gücü keşfedenlerin adedinde gelişme...

Sergi sergi sergi... Resim sergisi, seramik sergisinden geçilmiyor... Bütün efendilerinden kopanlar artist oluyorlar birdenbire (eh ilham birdenbire gelir zaten). Bu evliliğin meğerse, ne kabiliyet gemleyici bir tarafı varmış! Ne zekâ söndürücü bir tarafı varmış!

Bir de yeni bir moda çıktı. Hariçten gelen ve üç «thank you»yu bir araya getiren hanımların çoğu çalışıyor. İş nasıl veriyorlar onlara? Üstelik bizim makamlar da değil, Amerikalılar!.. Zâr «burdaki seviye bu» diye... Gizli kabiliyetleri keşfedecek vakitleri mi var Amerikalıların?.. Üç «thank you» insanın neyine yetmez ki!

İşte Ankara bu!..

Hey ümit, ne âlemdesin?..

Yüzlerce muhtar ve bir vali muavini!

Sığınağa sokmuşlardı muhtarları. Kendilerini vali muavini çağırmıştı. Elli kişilik yer bile yoktu sığınakta amma, yüzlerce Ankaralı muhtar, bu elli kişilik yere sığıştırılmıştı. İsmi üstündeydi: «sığınak».. Balo salonu genişliğinde olamazdı ki... Muhtarların arasında, bir iki emekli paşa vardı. Bir düzine kadar emekli albay vardı. Birkaç hanım vardı... Sonra işte «kendi hallerinde» olanları vardı...

Toplantı saati üçtü... Muhtarların alınlarında ter damlaları belirmişti kocca kocca. Emekli generaller körük körük nefes alıyorlardı...

Akbaba da gagasını içine sokmuştu bir köşede...

Bir saat rötarla (büyüklüğün şanındandır rötar) genç, küçümser, bir dudağı çaprazlama kıvrık, vali muavini girdi içeriye, bütün yaratığı dağların tepesinden baktı, yüzlerce muhtara...

— «Efendim neden bu kadar bizi beklettiniz» diyen mi oldu, ne?.. Der. Der. Elâlem demiş ki vatandaşa: «Hurriyet vaaa, eşitlik vaaa...» Ondan sonra efendim: «Adalet vaaa» dememiş mi elâlem?..

E vatandaşın da inanacağı tutmuş. Bir ufak serzenişte bulunayım demiş!..

Bu ufak serzenişe genç, küçümser, dudağı çaprazlama kıvrık vali muavininin cevabı:

— «Geç kaldımsa kaldım... asın beni!..» (Biraz bekle ahbap! Belki o da olur, madem ki bu kadar istiyorsun...)

Muhtarlar, birkaç noktayı tesbit etmişlerdi, önceden, ve karşılarındaki «memnuniyetsiz» ilâha arzedeceklerdi.

Kırıcı bir işaretle kesti:

— «Yeter... anladık... biliyoruz...»

Sığınağın havası büsbütün bunaltıcı olmuştu, Akbabanın gagası, susmaktan, içinde ne varsa kemiriyordu... Generaller ve albaylarda bir kıpırdama... Biraz sonra «salonu» terketmişlerdi!

Memnuniyetsiz ilâh devam ediyordu:

— «Ne yaptınız ki bu millet için?.. Hepiniz işe yaramaz insanlarsınız!..»

Bu sefer bütün muhtar grubu, kıpırdadı ve sığınağı terketti... Hâlâ söylevine devam ediyor mudur genç muavin bilemem, yapyalnız bırakıldığı duvarların arasında!..

Eskiden padişahın karşısına biri dikilirmiş, bu gelenekmiş: «Padişahım mağrur olma, senden büyük Allah var!» diye... Her eline az buçuk yetki geçenlerin karşısına böyle birini mi dikmek gerekiyor, hem de saat başında bir!

Bu vakaya inanmazsanız, yüzlerce muhtar var, hepsini teker teker bulup sorun. Sonra diyorum ya size, Akbaba ordaydı.. Vatandaşın, otoriteler önündeki haline, gülen, ağlıyan Akbaba...

Alaturkalık!

Büyük bir müessesenin genel müdürü lâkırdı ediyor:

— «İşin mahiyetini daha kavrıyamadım.»

Gene ayni büyük müessesenin genel müdürü lâkırdı ediyor:

— «Benim burda kalmakta hiçbir menfaatim yok»...

İnsanın: «A kerata» diyesi geliyor, «madem ki, işin mahiyetini kavrıyamadın, menfaatin de yok, istifa diye bir şey de vardır, onu da mı hiç duymadın?..»

Bu cins alaturkalıklarla işte... doyuyoruz ve doyuruyoruz!

Nimet ARZIK

Hayal dünyası!

— Şu kız benimle evlense Allahtan başka bir şey istemem!
— Evet ama o senden çok şey ister!

Hapishanelere kalorifer konacak. — Gazeteler —

— Elini çabuk tut da kış gelmeden kapılanalım!..

BU MIYMINTI MI?

Aziz Nesin

EVDEN cansıkıntısıyla çıkmıştım. Böyle karamsar zamanlarımda kendimi yere daha yakın bulurum. Nerdeyse yerle bir olacakmışım gibi gelir. Daha küçülürüm, olduğumdan daha kısalırım. Yukardan hava bastırır, aşağıdan toprak çeker.

Bizim evin sokağını dönerken, karşıdan bir adam koşarak geldi:

— Beyfendi, affedersiniz, siz Bay Hasan Yazman mısınız?

— Evet.

Elime sarıldı:

— Çok memnun oldum tanıştığımıza efendim... Biz ailece sizin yazılarınızın tiryakisiyiz. Ah efendim, ne güzel, ne güzel yazıyorsunuz...

Adam söyledikçe, övdükçe beni, şişmeye başladım. Oysa az önce sönük otomobil lâstiği gibiydim. Tabii adama, her ünlü yazarın yaptığı gibi, biraz utangaçlık numarası yaptım.

Adamdan ayrıldığım zaman, dudaklarım suratıma yayılmıştı, ağzım kulaklarıma varıyordu.

Az daha yürüdüm. Bir adamın, yanındaki kadına,

— Şişşt, bak, Hasan Yazman gidiyor... diye beni gösterdiğini sezdim.

Boyum basbayağı uzuyordu. Boyumun uzadığını, dükkânların tabelâlarının, başımdan aşağıda kalmalarından anlıyordum.

Otobüs durağına geldim. Durakta bir adam,

— Sizi gökte ararken yerde buldum, dedi, yanılmıyorsam, siz Hasan Yazman'sınız, değil mi?

Yine bir utanma kırıtmasıyla,

— Evet... dedim.

— Aman beyfendi, elinize sağlık, ne güzel yazıyorsunuz. Ben, yirmibeş yıldan beri yazılarınızı okurum.

— Eksik olmayınız...

Adam ne kadar kısaydı, ne kadar ufak tefekti. Ben onun tepesinden bakıyordum.

— Devamlı okurunuzum. İlk yazılarınızdan beri, nerde bir yazınızı görsem, hemen okurum.

— Teşekkür ederim.

Adam saygıyla elimi sıkıp ayrıldı.

İyimser zamanlarımda, başımı bulutlara yakın bulurum.

Otobüs geldi, bindim. Yolculardan biri, şapkasını çıkarıp selâm verdi,

— Takdirkârlarınızdanım... diye kendisini tanıttı.

Utana utana, yani utanırmış gibi yaparak,

— Estağfurullah efendim... dedim.

Bu otobüslerin tavanlarını da o kadar alçak yapıyorlar ki canım... Sonra otobüslerin içi de çok dar, bitürlü sığamıyorum, o yana bu yana çarpıyorum.

Adam,

— Babam da sizin hayranlarınızdandır. Bütün aile yazılarınızı okuruz Hasan Bey... dedi.

— Teveccüh buyuruyorsunuz efendim...

Bir başka yolcu,

— Ben de çoktan beri sizi merak ederdim Hasan Bey, dedi, demek tanışmamız burda kısmetmiş... Bilmem ki hayranlığımı nasıl ifade edeyim?..

Nerdeyse başım, otobüsün tavanından dışarı çıkacak. Neden bu kadar alçak yaparlar bu otobüslerin tavanlarını bilmem ki...

Otobüsle Kadıköy'e gidecektim ama, otobüs o kadar dardı ki, duraklardan birinde indim. Dolmuş beklemeye başladım.

— Beyfendi, yanılmıyorum değil mi, siz? Siz? Bay Hasan Yazman?

— Evet efendim...

— Ah beyfendi...

Kabardıkça kabarıyordum.

— Elleriniz dert görmesin Hasan Bey, ne güzel yazıyorsunuz.

Kasıldıkça kasılıyordum.

Önümde duran dolmuşa binip iskeleye geldim. Canım, bu iskeleye de ne olmuş bugün böyle? İskeleyi küçültmüşler mi, ne?

— Bak, bak, Hasan Yazman'ı gördün mü?

— O mu o? Allah Allah!..

Sağ elimi üst dudağıma götürdüm. Bilin bakalım niçin? Bıyıklarımı burmak için... Tuh Allah kahretsin, bıyıklarım da yok ki... Erkek dediğin bıyıklı olacak ki, böyle zamanlarında bıyıklarını buracak da buracak... İlk işim bıyık bırakmak olsun. İşte şimdiki gibi zaman oluyor, insana bıyık gerekiyor.

— Şişşt... Bak kim? Hasan Yazman...

— Yaaa...

Elde olmadan, sanki bıyığım varmış gibi, elim bıyığıma gidiyor. Ah bıyığım olsa, şimdi amma burardım.

«Kedide de bıyık var» diye bıyıklılarla alay ederler. Evet, kedinin de bıyığı var ama, kedi bıyığını buramaz ki...

Vapur yanaştı iskeleye. İyi ama, ben bu vapura nasıl gireceğim? Sığmam ki... İster misin, ben binince vapur batsın...

İskele kapısı açıldı. Kapıya başımı çarpmıyayım diye iyice eğilip öyle geçtim. Oysa biliyorum ki, zıplasam, kapının üstüne elimi bile dokunduramazdım.

Ağırlığımdan, vapur iskelesi ayaklarımın altında çatırdıyordu. Vapura ayağımı atınca, vapur bu yana doğru eğildi. Hemen vapurun ortasına geçtim, böylece vapur dengede kaldı, yoksa devrilebilirdi. Efendim, benim gibi yazarların ayrıca, özel vapurları olacak... Nedir bu canım? Herkes beni birbirine gösteriyor. Ne zor şeymiş ünlü kişi olmak. Hiç rahat yok canım...

Arkadaki lüks salona geçince, vapurun kıçı eğildi. Vapurun kıçının neden eğildiğini benden başkası anlıyamadı.

Bir koltuğa oturdum. Ama çok zor oturabildim. O kadar daracık yapmışlar ki koltukları, insan içine sığamıyor.

Vapur kalktı. Bütün yolcular bana bakıyor. Bakarlar elbet... Elbet bakacaklar... Bu dünyada kaç tane Hasan Yazman var yahu... Baksınlar da Hasan Yazman'ı görsünler.

Elimi üst dudağıma attım. Tuh... Bıyıklarım olacaktı ki şimdi... Bıyık olmalı, bıyık... Ben bıyık isterim. İlk işim bıyık bırakmak olsun. Şöyle kasıla kasıla, şöyle kabara kabara bir bıyık bururum ki...

Arkamda konuşanları duyuyorum. Tabii yine benden konuşuyorlar. Şöyle bir geri dönermiş gibi yaptım da arkamdakilere baktım. Ooo, kadınlı erkekli kalabalık bir grup...

Bir adam, beni gösterip,

— Bakın, bakın, Hasan Yazman... dedi.

Yanındaki sordu:

— Hangisi?

Az kalsın, yerimden fırlayıp «Benim! Benim Hasan Yazman!» diye bağıracaktım. Ama kendimi tuttum.

— Önümüzde oturuyor işte...

— Ay bu mu?

Yahu, bu memleket hâlâ nasıl batmıyor bilmem kii... Koskoca bir Hasan Yazman'ı hâlâ tanımıyanlar var. Hayret!..

İyice görsünler diye biraz daha kabardım, kasıldım, koltuğa iyice kaykıldım. İnanınız ki, istiyerek kabarmıyordum; kendiliğimden, elimde olmadan kabarıyordum, pompayla şişirilmiş gibi...

— O ya...

— Yok canım, imkânı yok...

— Vallahi o...

— Hadi canım... Bu, sünepenin biri be...

Bunu söyleyen bir kadındı. Bak hele sen şu - affedersiniz - şatifilliye... Ulan, benim nerem sünepe!

Başladılar tartışmaya. O gruptan yalnız biri, benim ben olduğumu söylüyor, öbürleri Hasan Yazman olmadığımı iddia ediyorlardı.

— Hasan Yazman'ın ta kendisi...

— Kardeşim bikere Hasan Yazman olamaz...

— Neden olamazmış?..

— Baksana yahu, herifte adama benzer hal yok ki... Ecişbücüş bişey bu...

Öfff... Vapur da öyle sıcak ki...

— Vallahi o yahu...

— Bu mıymıntı mı? İmkânsız... Yahu, bu uyuz, donunu bağlamaktan âciz be...

Tu, Allah kahretsin... Sanki bu vapur koltuklarını neden bu kadar büyük, geniş yaparlar?

— Yani, şimdi sence o yazıları bu adam mı yazıyor.

— Tabii...

— Hadi canım... Şu surata bak be...

— Hırtın biri bu... O yazıları nasıl yazar. Değil canım, Hasan Yazman değil bu...

— Kardeşim, ta kendisi... Ben tanıyorum.

— Belki benzetiyorsun diyeceğim ama, o da olamaz. Bikere bu, adama benzemiyor ki... Acaip bir yaratık bu...

Beni görmesinler diye koltuğun içine büzüldükçe büzüldüm. Vapur da amma büyük... Salon da amma geniş...

— Siz ne derseniz deyin, Hasan Yazman işte bu adam...

— Adam deme şuna yahu, hamhalat bişey... Şuna bakın, daha oturmasını bile beceremiyor. O yazıları bu yazabilir mi hiç?

— Yazıyor kardeşim, yazıyor.

— Yazamaaaz! Nasıl olur, bu sümsük sünepe, bu mıymıntı ha...

«İnsanlar Yunus balıklarıyla konuşabilecekler..» — Gazeteler —

— Çok konuşma herif..

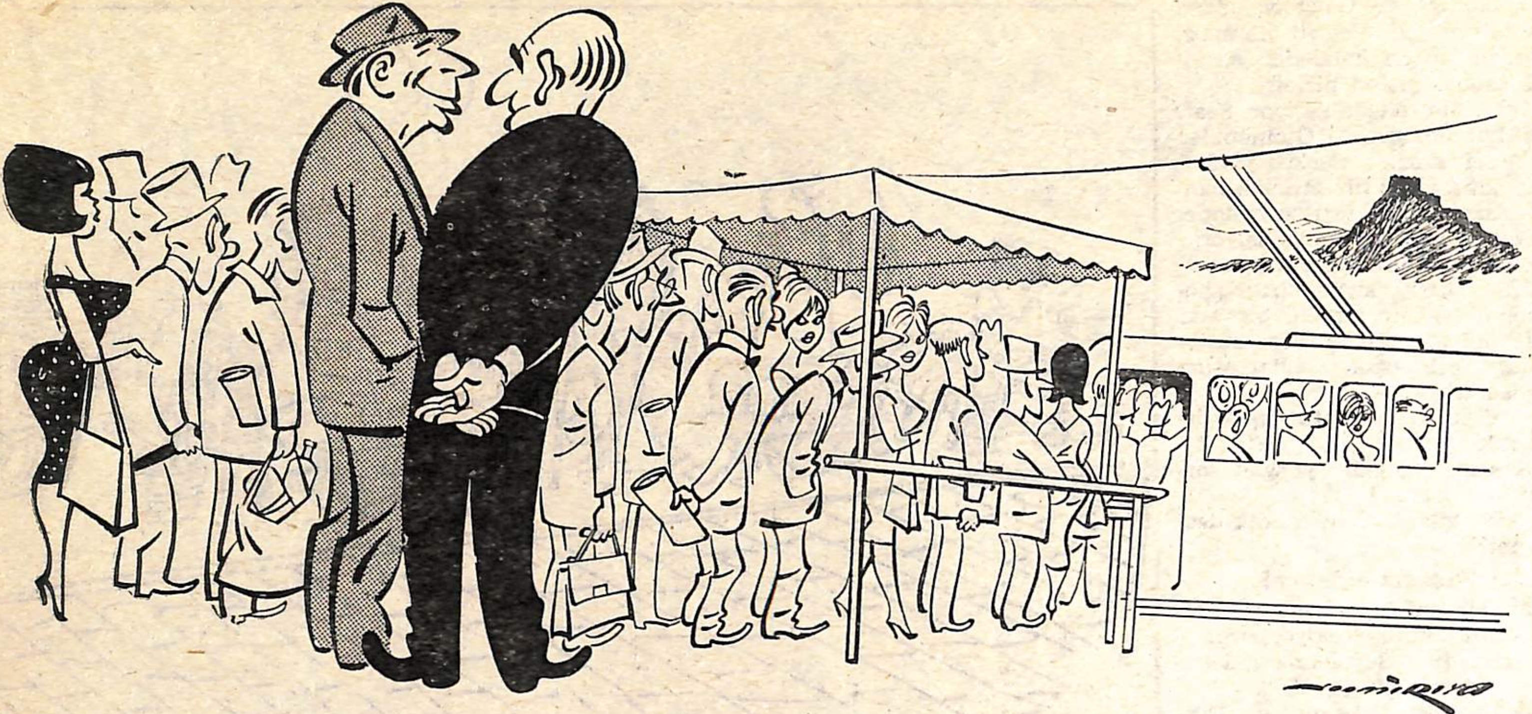

— Yeter be.. Dert babası değilim.

....

— Dikkat ediyor musun? Ankaralılar sıralarını daha sakin, daha şikâyetsiz bekliyorlar..
— Elbet... Çoğu memur!

O yazıları yazacak, dünyada inanmam...

— Al benden de o kadar... Herifin suratında meymenet yok...

— Niye iddia ediyorsunuz yahu, o diyorum size... Ben tanıyorum. Namussuzum ki o, ta kendisi...

— Yani sen ne diyorsun şimdi? Hasan Yazman bu zibidi öyle mi? Demek o yazıları bi zibidi yazıyor...

Kalkıp gitsem mi burdan? O zaman daha kötü olacak... Herkes bana bakacak. Sanki ne diye evimde oturmam da çıkarım yollara... Küçüldükçe küçüldüm, sindikçe sindim, nerdeyse gözden kaybolacağım... Ah, vapur bir yanaşsa iskeleye de, kendimi dışarı atsam... Doğru, tersyüzü dönüp eve gideceğim.

— Hasan Yazman ha? Hahhah hah... Hiç güleceğim yoktu.

— İster inanın, ister inanmayın... Hasan Yazman işte.

— Ayol bu Hasan Yazman'ın eline su dökemez...

— Bunu bir çadıra koyup, millete seyirlik göster...

— Fakat beyim, Hasan Yazman de ne yazıyor ama, dehşet birader. Ateş gibi bir zekâ... Bir de şuna bak, herif ayakta uyuyor...

Elimden yanar sigarayı düşürdüm. Yeni bir sigara yakarken, elim titredi, yanar kibrit üstüme düştü. Hay Allah... Bir yanaşsak iskeleye...

— Şimdi siz, bu adam Hasan Yazman değil mi diyorsunuz?

— Değil tabii...

— Peki, nerden biliyorsunuz? Tanıyor musunuz?

— Ben tanımıyorum ama, bu olamaz... O cesur yazıları bu düdük nasıl yazabilir yahu...

— Akıl var, yakın var... Şuna bak şuna, Hasan Yazman'mış... Hiç güleceğim yoktu...

Arkamdaki on kişiden fazla bir gruptan yalnız biri, benim Hasan Yazman olduğumu söylüyor, öbürleri de Hasan Yazman olamıyacağımı iddia ediyordu.

— Peki, nesine bahse giriyorsunuz?

— Nesine istersen?

— On lirasına var mısın?

— Varım...

— Ben elli lira korum... Eğer bu hıyar, Hasan Yazman'sa elli lira kaybederim...

— Ben de bir ziyafetine bahse girerim...

— Yüz lira da ben koyuyorum...

— Peki, öyleyse...

— İyi ama nasıl anlıyacağız, bu uyuzun Hasan Yazman olup olmadığını?

Benim Hasan Yazman olduğumu iddia eden genç,

— Gidip kendisine sorarız... dedi.

— Peki, soralım...

— Kendisi «Ben Hasan Yazman'ım» dese de ben inanmam ki... Övünüyor, der geçerim...

— Hem sonra dünyada Hasan bir tane değil ya... Soyadı da benzeyebilir...

— Yazar olup olmadığını da sorarız. O yazıları siz mi yazıyorsunuz, diye soralım... Var mı bir diyeceğiniz?

— Olur. Soralım...

Eyvaaah, şimdi ne olacak?.. Gelecekler «Hasan Yazman siz misiniz?» diye soracaklar. «Evet, benim...» desem, onca sövgüyü, yergiyi üstüme almış olacağım: Mıymıntı, sünepe, uyuz, acaip yaratık, hıyar, meymenetsiz, pısırık, düdük, sümsük... Ben bunları üstüme alamam.

En iyisi «Ben değilim, Hasan Yazman değilim» deyip kurtulmak... Ama o zaman da, içlerinde beni tek tutan, tanıyan, beğenen delikanlı da bahsi kaybedecek. Dünyanın parasını ödeyecek. Yani beni tanımış olmasının cezasını çekecek...

Hay Allah, öyle bir belâ ortasında kaldım ki... Ne olacak şimdi? Hasan Yazman olmaz olaydım, hay o yazıları yazamaz olaydım...

Kalktılar, bana doğru geliyorlar.. Ayak seslerini duyuyorum... Bir içtepiyle yerimden fırladım... Aman iskele, vapur... Evet, vapur iskeleye yanaşıyor. Kalabalığa daldım. Arkamdan sesleniyorlar:

— Beyfendi, beyfendi...

— Bir dakika...

— Hasan Bey...

Kim dinler, yolcu kalabalığını yarıp geçiyorum...

— Beyfendi... Siz...

Vapurla iskele arası belki dört metre vardı. İskeleye atlamadım, uçtum. Uçtum ama, iskelede bekliyen belediye memurunun kucağına uçtum...

— Biraz gelir misiniz?

Belediyenin odasına girdik.

— Vapurdan atladınız. Yirmi lira ceza vereceksiniz!

Hemen iki on lirayı uzattım. Parayı verip savuşacağım.

— Bir dakika beyim, ceza makbuzu keseceğiz. Adınız?

Belediye memurunun yüzüne baktım, baktım, iyice baktım.

— Adınız?

— Adım mı?

— Evet adınız?

— Benim adım?

— Tabii sizin adınız?

— Benim adım... Ali.

— Soyadınız?

— Soy... adım... Daltaban...

Makbuzu alıp çıktım. Arkamdan belediye memurlarının konuşmalarını duydum: «Yahu, amma da Hasan Yazman'a benziyor...»

Böyle karamsar zamanlarımda kendimi yere daha yakın bulurum, nerdeyse yerle bir olacakmışım gibi gelir... Yukardan gök bastırır, aşağıdan toprak çeker.

Küçüle küçüle, ufala ufala yürüdüm.

Aziz NESİN

«Maçlarda minüsküs olanlar çoğalıyor..» — Gazeteler —

— Üzülme kardeşim benim de pantalonum minüsküs oldu!

Sokak değil mi?

Tophane'den Galata'ya giden Necatibey caddesini bilirsiniz, İstanbul'un en kalabalık, en işlek caddelerinden biridir.

Olay bu caddede geçiyor. Saat, sabahın dokuzu... Otomobiller yola sığmıyor... Saçları yünleşmiş, kara yağız bir hırpani, bunca insan, bunca taşıt ortasında, duvar dibine dönmüş işiyor... Ama ne işeyiş! Köpük köpük sel!

İşini bitirip, sırıta sırıta pantalonunu düğmelerken, bir eski İstanbul efendisi, gözleri hüzün dolu, sesi boğuk, ağlarcasına söylendi:

— Oğlum, ne yaptın, ayıp değil mi?

Hırpani, yongalı yongalı sordu:

— Ne vuar?.. Bura sukak deeğil mi?

Parasız eğlence!

İki hırpani bir üçüncüyü kollarından tutmuş çekiyorlardı:

— Haydi... Beyoğluna gidek...

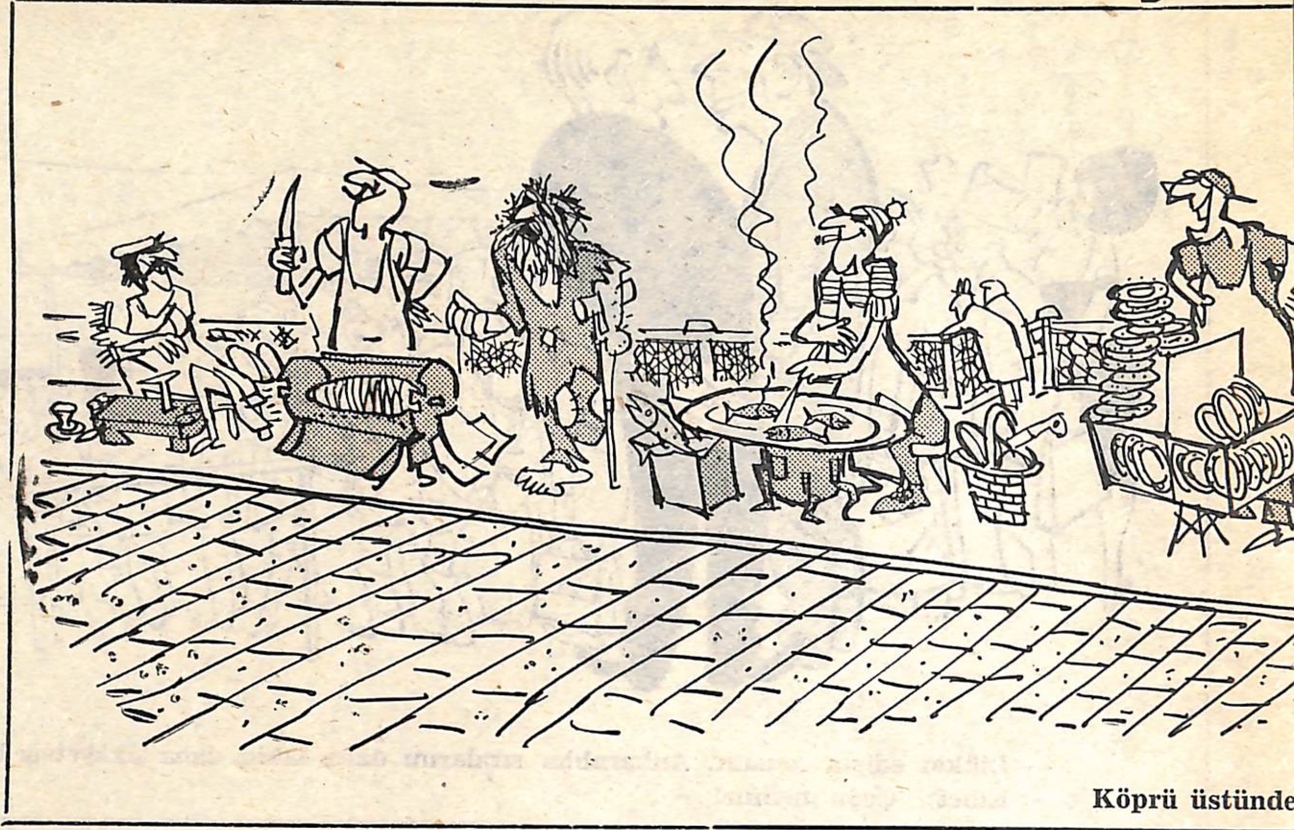
— Nidem Beyoğlunda?..

— Tonelden Taksimeeee... Taksimden Toneleee... Bir aşağiiii, bir yukariiii...

— Eeeee?.. Ne yapacağız?

— Matrak geçeriz!..

Kırk bin köyü

Köprü üstünde

Haşim İşcan — Bu şehr-i Stanbûl ki bi misl-ü bahâdır
Bir sengine yekpare Acem mülkü fedâdır!

İlân kulesi

Şimdi İstanbul'da yeni bir salgın var: Duvar ilânı salgını... Boy boy, renk renk, çeşit çeşit ilânlar, rastgele her yere yapıştırılıyor. Çoğu da pulsuz, yani vergi kaçağı!

Geçen akşam baktım, bir tane de bizim apartımanın alnına yapıştırmışlar: Bir özel okul ilânı..

Kapıcıyı çağırıp:

— Bir ıslak bez al, sil şunu, dedim...

Sildi... Ertesi sabah kapıdan çıkarken ne göreyim?.. Bir yenisini yapıştırmamışlar mı!

Apartıman duvarlarına ilân yapıştırılmaz elbet... Ama, Cami duvarına yapıştıranlar da var: İşte Yeni Cami herkesin gözü önünde!

Ya şu Mısır Çarşısına ne dersiniz? O güzelim binanın suratı kâğıt yamaları içinde: Yağlı pehlivan güreşleri mi istersiniz, panayır reklâmları mı istersiniz, papatya anason karışığı içim propagandaları mı istersiniz? Hepsi var...

Ama en tuhafıma giden, ana kapının orta kemeri ayağına yapıştırılan şu ilânı okuyun:

Fennî Sünnetçi:
Sunullah!

Ağlayamadığım için güldüm...

İstanbul'

«Bu şehri
«Bir sengi

Bana: «Anlat, diyorsun, İ
Mümkün değil, kendin ge

Ben dolaştım, bulmadım
Sadece yığın yığın garipl

Zaman mı, zevksizlik mı,
İstanbul iki buçuk milyo

Teneke kulübeler her dağ
Bir hayli yadırgıyor İstan

Meydanlar bir harabe, yo
Yağmurda, Eminönü, Dol

Deme: «Cennet ırmağı Bo
İncesaz, hoparlörle bir te

Ne Bebek, ne Kanlıca, ne
Yüreğin parçalanır görsen

İnsanlar başka başka, şiv
Sesler anırma olmuş, küfü

Eski Efendiliğin, Hanımlı
Dilenci, Arsız, Yosma her

Giyimde hırpânilik, sözde,
«Avrat, inek, iyi muz, yol

Hülâsa çok acıdım bu sef
Yine Nedim'de buldum te

«Bir gevher
«Hurşid-i c

bir İstanbulu!

...çık hava pazarı!

Hürriyet var

Haşim İşcan Kılıcali Paşa Caminin karşı sırasındaki çöplüğü insan yüzüne gülen bir yeşil saha yaptı. Oturma yerleri, dinlenme yerleri koydu: Gazete okuyan vatandaşlar, derse göz gezdiren mektepli kızlar bile var...

Ama nallarını dikmiş yatan, uyuyan hırpaniler de var... Küfesini yıkmış satıcılar da var... Çimenleri çiğneyen mahalle çocukları da var...

Geçenlerde, bir belediye memuruna bunlardan birini gösterdiler:

— Şunu kaldırsanıza oradan... Burası otel değil, han değil!

Memur, bir çıplak ayaklı, balyoz yumruklu, 1,80 lik hırpaniye baktı, bir de kırkbeş kiloluk gözlüklü şikâyetçiye...

— Yoook, dedi, ben vatandaşın hürriyetine karışmam!

Ve dudağının köşesinde ürkek bir gülücük, çekti gitti...

...a mektup!

...bul ki bi misl-ü bahadır»
...ekpare Acem mülkü fedadır»
— Nedim —

...bul şimdi nasıl?»
...r de hayretten kasıl!

...ehri, adım adım,
...rastladım!

...in şiirini yolmuş,
...bir köy olmuş!

...bir Gökdelen,
... her gelen!

... yazın çöl olur,
...çe göl olur!

...çi nasıldır?»
... fasıldır!

...zip Kandilli,
...a'yı, «Dil»i.

... yoğunlaşmış,
...ollara taşmış.

...yok izi,
...da dizi dizi!

...e kabalık:
... ulan, babalık!»

...stanbula,
... bula bula:

...kpare iki bahr arasında»
...tab ile tartılsa sezadır!»

Salâhattin KUTLU

Gündüz kondu

Gecekondu, artık Türk dilinin benimsediği bir deyim olmuştur. Türkiye'nin birçok büyük illerinde, yüzbinleri barındıran gecekondu mahalleleri var... Yalnız bu kadar da değil. Bazı derme çatma yüksek okullara «Gecekondu üniversitesi» bile diyoruz. Tabiî profesörlerine de gecekondu profesör!

Gecekondunun fabrikası da var, gazetesi de var, yazarı da var, bilgini de var, şairi de var... Türkiye'de gecekondu âlim az mı? Gecekondu ressam az mı? Gecekondu zengin az mı?

Şimdi, asıl şaşılacak şey, bir de «Gündüzkondu» çıktı başımıza!

Bakıyorsunuz, şehir ortasında yeşil bir sahanın dört köşesine dört gündüzkondu dikilmiş: Kendi çıkarından başka hiçbir şey düşünmiyen bir açıkgöz, malını reklâm ediyor:

Kalay!
Dibi kara tencereleri
Pırıl pırıl eder!

İki adım ötede, vatandaşların güç sığdığı yaya kaldırımına bir başkası kakılmış:

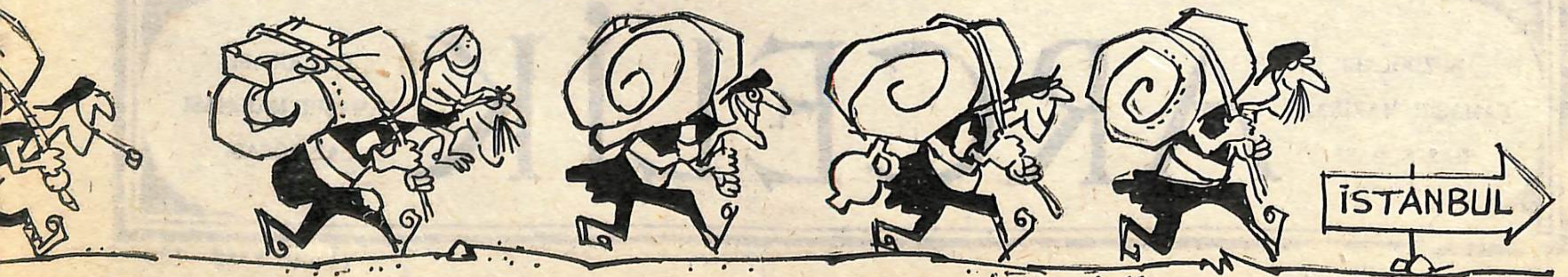
Papana!
Tepeden tırnağa kadar
Çocuk Eşyası!

Başka memleketlerde bu ilânların yerleri vardır, bir... Şehri süsler, iki...

Bizimkilerse, şehri çirkinleştirmek için «Her yer benim» diyor!

Niyazi Akı — Bir gevher-i yekpare iki bahr arasında Hurşid-i cihantab ile tartılsa sezâdır!

Kavendiş'e SORUN

PİTİGRİLLİ'DEN: Adnan Tahir

«Dorothy» isimli Amerikan dergisi yalnız kadınlara hitap eden zarif bir dergiydi. Sayfalarından birini okuyucularından gelen cevaplara ayırdığındanberi de satışı, abone sayısı ve aldığı ilânlar üç misli artmıştı.

Bu sayfanın başlığı: «Kavendiş'e Sorun» du. Fakat Kavendiş bu sayfanın idaresini eline aldıktan sonra mı meşhur olmuştu, yoksa evvelce de belirli bir şöhrete zaten sahip miydi?... Bunu kimse bilmiyordu.

İleri görüşlü, geniş ufuklu bir psikolog olduğu muhakkaktı. Bütün müşküllere çare buluyor, vicdan azabı çekenleri teselli ediyor, tereddütleri yeniyor, aksaklıkları da en kestirme yoldan zararsız hale getiriyordu.

Kusursuz ve noksansız bir centilmenin olabileceği kadar engin bir tecrübeye sahip bulunduğuna şüphe yoktu. Sırasına göre bir doktor, bir filozof, bir âşık, bir sevgili, bir baştan çıkarıcı hüviyetine bürünmesini mükemmel biliyor, gönül işleri mevzuunda koyduğu teşhislerle rakipsiz bir yaradılış olduğunu her fırsatta ispat ediyordu.

His dünyasının çapraşık yollarında hedefini şaşırdıktan sonra ona başvurup da saplanıp kaldığı çıkmaz sokaktan kurtulmayan bir tek kişi tasavvur edilemezdi.

Kavendiş... Bu isim, duyanlar üstünde garip bir tesir bırakıyordu. Uzun bir çalışma devresinden, bitmez tükenmez araştırma yıllarından sonra sayısız maceralar yaşamış ve çok değerli tecrübeler edinmiş solgun benizli bir adamdı muhakkak. Giriştiği her mücadeleyi kazanmış, maruz kaldığı her buhranı da kolayca atlatmıştı herhalde. Bilmediği bir tek olay, hatırlamadığı bir tek fıkra yoktu.

Kadınlar arasındaki şöhreti her gün biraz daha yaygın bir hal alıyor, ismi ağızlardan düşmüyordu.

Bir üzüntün mü var?... Kavendiş'e sor. İhanete mi uğradın?... Kavendiş'e sor. İhanet ettin de meydana çıkacak diye mi korkuyorsun?... Kavendiş'e sor.

Derginin sahibi ile yazı işleri müdüründen başka Kavendiş'in kim olduğunu kimse bilmiyordu. Her ikisi de bu sırrın, sır olarak kalmasında çok ticarî menfaatler gördükleri için bütün ısrarlara rağmen susmayı daha uygun buluyordular. Hem ne ehemmiyeti vardı sanki?... «Doğru ve yanlış... sahte ve hakiki... İnsanlar için söylenen her şey, onların hayatında, bilhassa kaderlerinde yapmağa muvaffak oldukları ölçüde bir yer işgal eder — Sefiller sayfa 1»

Bütün şanslı yazarlar gibi Kavendiş ismi etrafında da bir efsane yaratılmıştı. Verdiği cevaplarla kadın okuyucularının fikir ve kanaatlerini değiştiriyor, yanlışlarını düzeltiyor, hatâlı davranışların yerine rogrularını tavsiye ediyor, bazı defalar iflâs etmek üzere bulunan ruhlara taze bir kuvvet ve istikamet veriyordu.

Bir defasında Türklerin ziyadesiyle meşhur «Karda yürü izini belli etme» atasözünü misal göstererek okuyucularından birine bazı tavsiyelerde bulunmuştu. «Elinizi ve ayağınızı çok hafif tutmalısınız» diyordu. «Halbuki siz bir erkeğin hayatına marşandiz gibi giriyor, ehram gibi de yerleşip kalıyorsunuz. Kendisine bütün hısım ve akrabanızı, dostlarınızı, annenizi (ah bu anneler) takdim etmek şart mı?... Sonra o ille de sizin zevkinize uygun kravatlar takmağa, puloverler giymeğe mecbur mu?... Zevk mefhumunun dört taksim dört nispeti sadece size ait ve sadece size vergi bir şey olduğunu zannediyorsanız yanılıyorsunuz tabii... Piyanodan zevk alan bir adamı gitarla oyalamağa kalkışmak ne demek?... İlle sizin beğendiğiniz kitapları okumağa niye mecbur olsun?... Altı aylıkken çırılçıplak vaziyette ve bir ayağınızı ağzınıza götürmüş durumda çektirdiğiniz fotoğrafa bakarken mutlak surette hassaslaşması şart olmasa gerek. Zamanla radyumun kurşun haline geldiğini duymuşsunuzdur elbette... Aşkı ve evliliği de aynı âkıbete uğratmamak için çok tedbirli olmak zorundasınız.»

Karanlıklara gömülüp kalan üzgün kalplere bol bol ışık tutan Kavendiş hergün yüzlerce mektup alıyor... Bunun dışında hayranlarından gelen bir sürü hediyeyi de koyacak yer bulamıyordu artık: Çakmaklar, pipolar, ağızlıklar, Hollanda tütünleri, bambu saplı şemsiyeler, elektrikli traş makineleri, traştan sonra sürülen cinsten pahalı losyonlar vesaire... vesaire...

Psikanaliz konusunda bir deha olduğunu kısa zamanda herkese kabul ettirmişti. Fakat kim di?... Salt Lake City üniversitesindeki şu ünlü profesör müydü acaba?... Yoksa boşanma dâvalarının şu rakipsiz şampiyonu sayılan meşhur avukat mı?...

Kısa bir süre için kadın olduğu rivayetleri dolaşmıştı ortalıkta: Fakat bir kadın diğer bir kadına şöyle bir tavsiyede bulunabilir miydi:

«Kocanızı olduğu kadar sevgilinizi de kontrol etmek hevesine asla kapılmamalısınız. Bu şekilde onun hiçbir hareketine mâni olamazsınız. Kontrol demek erkeği sadece biraz rahatsız etmek demektir. Karşı tedbir olarak mevcut bir plânı biraz değiştirecek, randevu saatini ya ileri ya da geri alacak, buluşma yeri için de daha az tehlikeli bir zemin hazırlıyacaktır kendine. Bu gelip geçici tedbirlere mukabil hiç de gelip geçici olmayan bir neticeye de başvurmak mecburiyetini duyuracaksınızdır ona... Diğer bir deyimle sizden nefret etmeğe başlayacak... Bu nefret durumu da ömrünün sonuna kadar sürüp gidecektir. Şu halde yegâne çıkar yol onu serbest bırakmaktır. Kocanız, postrestan usulü ile mektuplaşmak zorunda kaldığı gün siz artık saf dışı bırakılmış bir kadın olacaksınız. Size karşı duyduğu saygı ve sevginin ölüm belgesini bulmak istemiyorsanız ceplerini karıştırmaktan da kesin olarak vazgeçmelisiniz. Kaçamak aşklar, hesapta olmayan maceralar ve çeşitli eğlence vesileleri bir erkek için tıpkı gaz ve benzin taşıyan kamyonların arkasından sarkan zincire benzer... Birikmiş elektriği boşaltmak için bundan başka çare yoktur. Kocanız Almanca konuşan bir kadına mı gönül verdi?... Almanca öğrenmeğe kalkışmak boşuna zahmettir. Ama ille de öğrenmek istiyorsanız ya Viyana'ya gidin ay da Berlin'e... Fakat bu yolculuk sırasında kocanızın refakatini şart koşmak da abes... Çünkü kocanız o kadının burada konuştuğu Almanca'dan hoşlanıyordur... Sizin orada konuşacağınız Almanca'dan değil. Sevdiği kadınla motosiklete mi binmek istiyor. Bırakın binsin. Siz aksine hareket eder de iki kişilik bir motosiklet almayı kafanıza koyarsanız bu da boşuna zahmettir. Çünkü kocanızın motosiklete değil, o kadına ihtiyacı var.»

* * *

Günün birinde herkesin gayet halim selim olarak tanıdığı, saygı gösterdiği bir adam, karısını tuttuğu gibi ikinci kat penceresinden sokağa atmıştı. Halbuki yakın zamana kadar karı kocanın bu ikinci katta gayet mesut yaşadıkları zannediliyordu. Yapının önündeki bir ağacın dalları arasından süzülerek o anda caddeden geçmekte olan bir taksinin üzerine düşen kadın, tehlikeyi ufak tefek yaralarla atlatmıştı. Kadından sonra ayni istikamette tomar tomar «Dorothy» dergilerinin de penceređen atıldığını komşular görmüştüler.

Sanık, kendisini sorguya çeken komisere şöyle dedi:

— «Beni mütemadiyen kontrol altında tutuyordu. Bitmez tükenmez şüpheleriyle hayatı zehir etmeğe başlamıştı bana. Gözlerimi hangi istikamete çevirsem o da ayni tarafa bakıyor, kulağımı hangi istikamete kabartsam o da boynunu o tarafa uzatıyordu. Evdeki telefonu kullanamaz olduğum için sokağa çıkıp umumi telefonlardan faydalanmak zorunda kalıyordum. Yazıhanemin gözündeki posta pullarını bile sayar olmuştu: «Kime mektup yazdın yine?..»

Komiser lâfını kesmişti:

— «Karınızı pencereden attıktan sonra sokağa bir sürü de «Dorothy» dergisi yağdırmışsınız... Ne ilgisi var?...»

— «Kavendiş meselesi...»

— «Onun tavsiyelerini mi tatbik ediyordu yoksa?...»

— «Hayır, onun tavsiyelerini tatbik etmeyen bir tek kişi varsa o da karımdı. Kavendiş'i dinleseydi ne o pencereden sokağı boylardı ne de ben karakolluk olurdum... İsteseydi bile dinlemesine imkân yoktu maalesef...»

— «Niçin?...»

— «Kavendiş imzası ile o yazıları karım yazıyordu da onun için.»

Çeviren:
Adnan Tahir

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

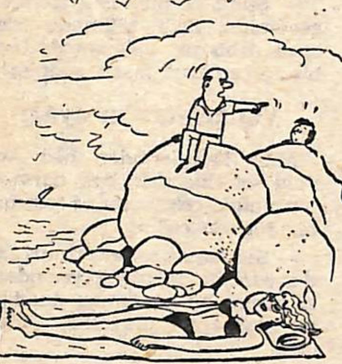
(Faal: 8582—188)

MİLLETLER GÜLÜYOR

— Göğüsleri açık mayoyu denedim, bana nezleden başka bir şey kazandırmadı!

— Haydi annenin yanına git, burası çok tehlikeli!

Unutmamış

Pansiyoncu kadın, merdiven başında, uzun müddet kira vermeyen bekâr kiracısıyla karşılaştı:

— Delikanlı, dedi, kira borcunu unuttun galiba?

Delikanlı, başını önüne eğerek:

— Unutur muyum hiç?!.. Odanızın önünden geçerken hep ayak parmaklarımın ucuna basa basa geçiyorum!..

* * *

Şans

Aktör Silvio Bagolini bir meclíste:

— Kadınlardan yana hiç talihim yok!..

Deyince orada bulunan tanınmış film artisti Walter Chiari hemen yapıştırdı:

— Bu da iyi şansından.

* * *

At

Karı, koca kavga ediyorlardı. Erkek:

— Fazla konuşma, dedi, sen bir atla, bir eşeği birbirinden ayıramıyacak kadar aptalsın!

Kadın, kocasının yüzüne baktı:

— Ben mi?.. Ne zaman sana At diye hitap ettim?.

Sürat devri

Eve canı sıkkın olarak dönen koca, karısına:

— Olur şey değil, dedi. Bugün gazetede okudum; Amerika'da bir siklon iki dakika içinde koca bir şehri temizlemiş.

Kadın, başını salladı:

— Bunu hizmetçiye söyle..

— Neden?

— Üç saattir hâlâ bir odayı temizliyemedi..

* * *

Akıllı tezgâhtar

Kadın, mağaza sahibine sordu:

— Bana hizmet edecek daha kibar, daha anlayışlı bir tazgâhtar yok mu?

Mağaza sahibi:

— Hayır bayan, cevabını verdi, en kibar ve anlayışlı tezgâhtarımız, mağazaya girdiğinizi görünce çıkıp gitti.

* * *

Parlak izdivaç

Biri arkadaşına sorar:

— Ailenizde parlak bir izdivaç yapan var mı?

— Var, karım!..

* * *

Ârıza

Büyük bir otomobil caddenin ortasında durmuştu, şoför, birdenbire ârıza yapan motora bakıyor ve sinirli sinirli söyleniyordu:

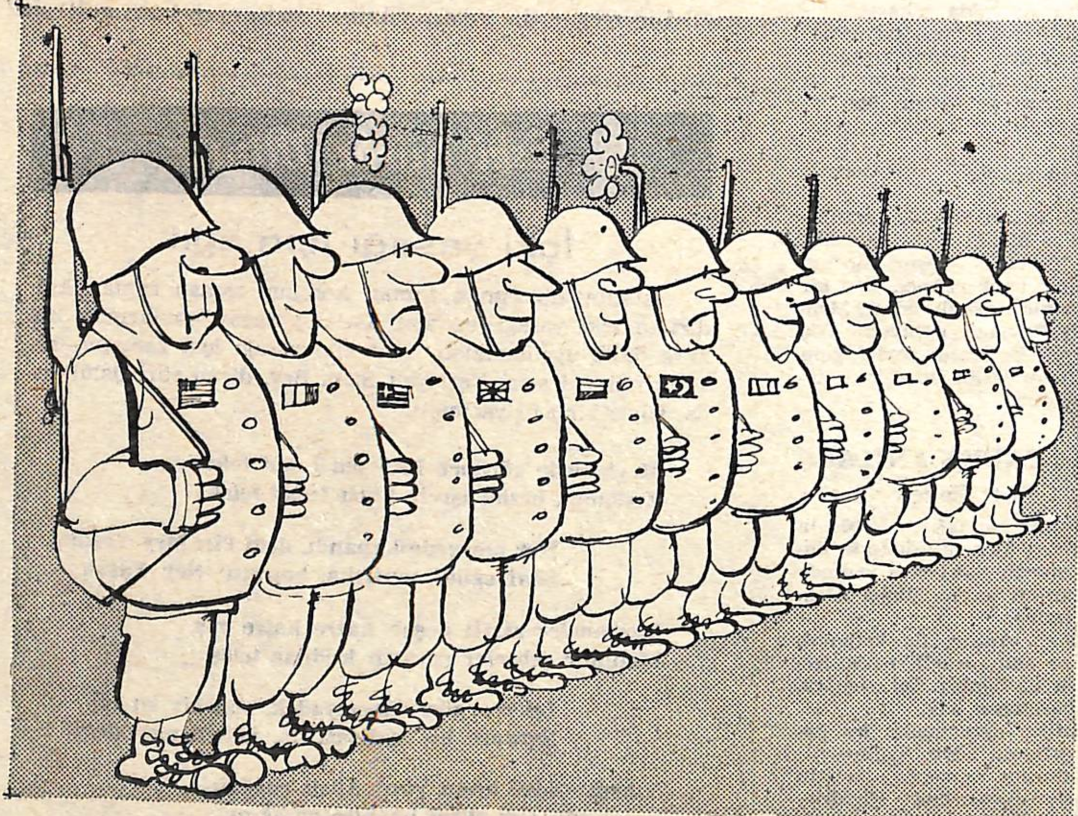
— Kırk beygirlik motör böyle yaparsa..

Bu arada başına dikilen başka bir şoför:

— Arkadaş, dedi, seninki beygir değil, katır olacak!.

— Gidiyorum diye çok sevinme, hizmetçiyi de yanıma alacağım!

NATO ordusunda..

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Fark

MISIR'ın önce valisi, sonra hidivi olan Mehmet Ali Paşa; basit bir halk çocuğu idi. Kavalalı Tosun Ağa adında birinin oğlu iken, çabası ve inadı yüzünden, devlet başkanlığına kadar yükselmişti.

Sonradan yerine geçen büyük oğlu İbrahim Paşa da, babası gibi başarılar kazanmıştı ama; doğrusu ilk zamanları, hele ilk gençlik yılları içinde hiç te ümit verici bir delikanlı çehresi göstermiyordu. Deli dolulukları, taşkınlıkları yanında bir de müsriflik gibi kusuru vardı. Kendisine başvuran herkese, yerli yersiz, para, mal, mülk yardımlarında bulunuyor; çoğu vakit bu yardımlarda ölçüyü kaçırıyordu. Mehmet Ali Paşa, bu konuda oğluna sık sık uyarmalarda bulunmuş, ama bunun pek faydasını görmemişti.

Bir defasında baba oğluna son derece değerli bir eğer takımı hediye etmişti. Bu takım, üstü baştan başa yakutlarla, incilerle işlenmiş ustalıklı bir şeydi. Eğeri kısa bir süre kullanan İbrahim Paşa, bir gün aklına esince, tutup adamlarından birine vermişti. Mehmet Ali Paşa, bunu öğrenince oğlunun gittikçe sınırsız bir hal alan eli açıklılığından dolayı eni konu üzüldü, hiddetlendi. Onu karşısına alıp biraz payladıktan sonra:

«— Doğrusu bu kadarı pek fazla; öyle kıymetli bir eğer takımını haydi diyince ben bile şuna buna hediye edemem.»

Deyince; İbrahim Paşa iyi bir fırsat yakalamanın sevinciyle, babasıyla şu yolda şakalaştı:

«— Sizin şuna buna bu değerde bir hediye veremiyeceğiniz gayet tabiidir babacığım; ama bana gelince iş değişir, ben bu konuda daha çok hak ve yetki sahibiyim..»

«— Allah, Allah!.. Nedenmiş o?»

«— Çünkü babacığım aramızda soy ve kişilik farkı var. Siz, sadece Kavalalı Tosun Ağa'nın oğlusunuz; bana gelince, ben bir hidivlik kuran, şanlı şerefli Mehmet Ali Paşa'nın oğluyum. Hiç şüphe yok ki, benim soyluluğum ve kişiliğim sizinkinden çok daha üstündür.»

※

ÜNLÜLERDEN ANILAR:

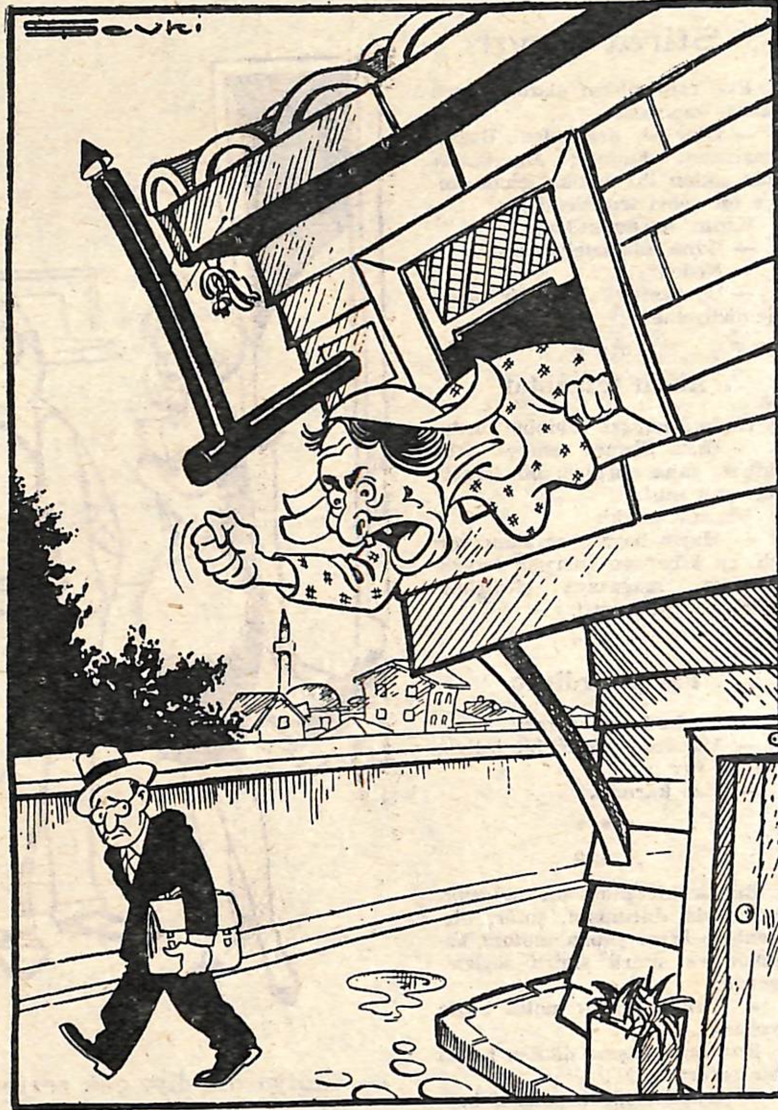
Son Çare

Aleksandr Dumafis, 50 000 liralık borca girince dehşete düşer ve soluğu babasının yanında alır. Yardım ister. Baba Aleksandr Duma:

— Ooo!.. Yalnız bu kadarcık mı? diye onu teselli eder. Hemen sen de benim gibi yap; çalış ve borçlarını öde.

Dumafis, anılarında, bu konunun sonunu şöyle bağlıyor:

«Bu durum karşısında iş için her çareye başvurdum. Hiçbirinde başarı kazanamıyacağım anlayınca çaresiz edebiyatçı oldum.»

— Bir şeycikler demem herif, inşallah Moskova radyosunun methine uğrar da insan yüzüne bakamaz hale gelirsin!

Eski Şiirde Mizah

İçki yasağı için ağıt

İstanbul'da zaman zaman konulup zaman zaman kaldırılan içki yasağı, en son, İstiklâl Savaşı sonlarında bir kere daha uygulanmıştı. Bu içki yasağı için zamanın sevilen nükteci şairi Kesriyeli Sıtkı Bey, divan şiiri üslûbunda, şöyle bir ağıt yazmıştı:

Meyhanede görünce bizi şen ü şad felek,
Kıskandı, bezmi işrete kattı fesad felek..

Her meygede kapandı, dedi Pîr: Mey Yasak,
Sâki eğildi mutrıba, emretti: Ney Yasak..

Mestaneler akıttı o şeb katre katre yaş,
Mahmûr çehreler sararıp kıldılar telâş..

İçtik o gün sızıncıyadek, son bir an idi,
Sordum bu hâdisatı da, üstadı mey dedi:

Yıksın «Yeşil ay»ın yüce Allah ocağını,
Söndürdü ehli şi'r-ü hayalin çerağını...

Eski Türk Mizahı

Mars'ın torunları

Afyon bozgununda, tümeninin ricatını sağlamak için düzenlenen keşif kolu komutanı yüzbaşı Kleftecidis; karargâhtan çıkarken ani bir baskına uğradı; kuvvetleri gözle kaş arasında kaçıp sır oldular. Kleftecidis, onlar kadar mahir davranıp sıvışamadı; can havliyle bir ağaca tırmandı. Ordan, ister istemez, bir süre Türkleri gözetledi. Yolunu bulup karargâha dönünce tümen komutanı:

— Ey Yunan cesaret ve yiğitliğinin canlı temsilcisi, ey harp tanrısı Mars'ın büyük torunu; iste benden, ne istersin? Rütbe mi, nişan mı? deyince

Yüzbaşı Kleftecidis; kendisini kucaklamağa hazırlanan komutanından, ne olur ne olmaz, biraz uzaklaştı; mütevazı bir kahraman edası ile:

— Şimdilik bir şey istemem generalim; dedi. Müsaade ederseniz debboya gideyim de bana bir iç çamaşırı ihsan etsinler!..

Yunanistan'ın ayağı

Atina hatiplerinden biri Anadolu seferine dair çok hararetli bir nutuk çekiyordu. Sözlerinin bir yerinde coştu:

— Kahraman askerlerimizi takdis edelim; onların sayesindedir ki bugün bir ayağımızı Anadoluya koymağa muvaffak olduk; dedi.

Dinleyicilerin gerilerinde, koltuk değneklerine dayanarak, bu ateşli nutku dinliyen tek ayaklı bir subay, yanındaki ile usulca konuştu:

— Ayağını koyması çok iyi; dedi. Yalnız, benim gibi, vaktinde çekemezse ayağını orada bırakacak, bana benziyecek diye korkarım.

Yiğitlik madalyası

Pire'nin zengin meyhanecilerinden Niko Saklavaki, oğlunun Anadolu'dan dönüşü şerefine büyük bir ziyafet vermişti. Genç askerin göğsünde bir de yiğitlik madalyası parlıyordu.

Misafirlerden biri sordu:

— Anlat bakalım, ey büyük genç kahraman; sana bu madalyayı hangi şerefli hizmetin için verdiler?

Delikanlı, güya mütevazı görünmeğe çalışan, mağrur bir tavırla cevap verdi:

— Bir Türk askerinin ayaklarını kestim, bir sepete koyup komutanıma getirdim.

Bir başka misafir heyecanla:

— Başını kesip götürsen daha iyi olmaz mıydı?

Deyince, kahraman biraz durakladı; sonra onu tasdik etti:

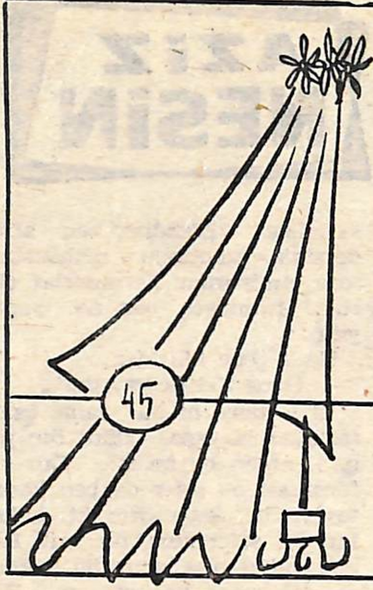
— Ben de öyle yapacaktım ama, maalesef başı yoktu; onu daha önce kesip atmışlardı.

(1923 te, Kelebek mecmuasında çıkan «Yunalının zafer destanı» adlı mizahi yazı serisinden)

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN- ADNAN TAHİR

ÇİZEN- TURHAN SELÇUK

İRFAN'IN YAZIHANESİNDE...

BÖYLESİ HİÇ BAŞIMA GELMEMİŞTİ MAMUT... PERİHAN'LA NERMİN MÂNEVİ KARDEŞMİŞLER... AYNI EVDE OTURUYORLARMIŞ...

KARIŞIK BAŞLAYAN İŞLERİN SONU KARMAKARIŞIK OLMAĞA MAHKÛMDUR DAİMA. SÖYLEDİK AMA DİNLETEMEDİK...

BANA BAK MAMUT... OLGUN BİR DETEKTİF GİBİ DÜŞÜN VE CEVAP VER. SABAHTANBERİ PERİHAN'IN ATELYESİNİ ARIYORUM... TELEFON CEVAP VERMİYOR. ACABA NEDEN?...

ATELYEDE KİMSE YOK DA ONDAN.

YUKARIYA TELEFON EDEMİYORUM... SESİMDEN TANIRLARSA FELÂKET OLUR...

SEN GIRTLAĞINA KADAR FELÂKETE GÖMÜLMÜŞSÜN ABİ... KORKACAK ÇEKİNECEK NE VAR?...

YAK Bİ BELEŞ, BAKALIM MAMUT... SONRA DA ERKEKÇE CEVAP VER. BENİM YERİMDE OLSAN NE YAPARDIN?...

HAZIR PARA YEMEKTEN KURTULMAK İÇİN OTURUR ŞU PROJELERİ YAPARDIM.

HİÇ GÜLECEK HALİM YOKTU AMA GÜLDÜRDÜN BENİ MAMUT... ŞAKAYI BIRAK DA CİDDİ KONUŞALIM.

PEKALÂ... CİDDİ KONUŞALIM... SENİN YERİNDE OLSAM ÜÇÜNCÜ BİR KIZ ARAMAĞA BAŞLARDIM.

ÜÇÜNCÜ BİR KIZ MI?... O DA NİYE?...

ELDE MEVCUT İKİ KIZDAN İKİSİNİ DE KAYBETMEK ÜZERESİN ABİ... BUNU ANLAMAK İÇİN OLAYLARIN İNKİŞAFINI DİKKATE ALMAK, BİRAZ DA MÂNTIK KULLANMAK KÂFİ...

YİNE DETEKTİF AĞZI KULLANMAĞA BAŞLADIN MAMUT... GÜNÜN BİRİNDE BU KİTAPLAR SENİ MAHVEDECEK.

KİTAPLAR FAYDALI VE SESSİZ BİRER DOSTTUR. İNSANI ETSE ETSE KIZLAR MAHVEDER...

DEVAMI VAR

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 38 —

Bizim Recep Bey de her gece bir fezleke tanzim ediyor: «Millî örf ve an'anelerimize muhalif olarak, bedenine son derece yapışık kapalı bir elbise içinde, kadınlığın mahrem vücut hatlarını tebarüz ettirmek sureti ile alâmeleinnas dizkapağına kadar bacaklarını açmak sureti ile baldırlarını teşhir eden ve böylece kalkımızın cinsî arzularını kamçılamakta olan, Keklik namı ile meşhur dansöz hakkında icap eden kanunî muamelenin ifası için işbu fezlekenin tanzim ile takdim kılındığını...»

Haydi Keklik, Emniyet Müdürlüğüne, haydi savcılığa, haydi mahkemelere...

Fakat katiyyen pes etmiyor yahu... Ama ne de olsa yıldı biraz. Bunun üzerine yazın turneye çıktı. Artık bir kere adı çıkmış, dillere düşmüş, gazetelerin diline dolanmış ya, her gittiği yerde polis de peşinde...

Anadolu'da bir şehre gitmiş, neresiydi unuttum, orda bir sahnede, tüllü, boncuklu bir elbiseyle yarı çıplak dans ederken, nasıl etmişse, sutyeni fora etmez mi? Sutyen düşünce, seyirciler bir azmışlar ki, Allah korusun, oranın milleti hep ayaklanmış. Keklik'in sabıkası var ya, hemen bir zabıt tutup adliye'ye vermişler. Keklik, savcılıkta «Efendim» demiş, «Ben sutyenimi mahsustan fora etmedim, sutyen kendiliğinden sıyrılıp düştü. Çünkü efendim, lâstikler, kancalı kopçalar çürük, ben dans ederken hiçbiri dayanmıyor. Lâstikler çatır çatır kopuyor, kopçalar, çengeller patır patır sökülüyor. İsterseniz, dans ederken gelin, siz de görün...»

Bir adlî mesele çıkmış ortaya: Mahsustan mı sutyeni fora ediyor, yoksa kasd-ı mahsusu yok da, sahiden lâstikler çürük de dayanamıyor mu? Bu noktanın anlaşılması için, bir bilirkişi heyeti seçmişler. O taşra vilâyetinin bütün ileri gelenleri, bilirkişi heyetine girmek için «Aman bu işten anlarım» demeye başlamış. Kimisi «Ben lâstik mütehassısıyım» kimisi «Hiç kimse kopçadan benim kadar anlıyamaz» demeye başlamış.

Bilirkişi gelmiş gazinoya. Bizim Keklik, çalgıcılara,

— Oynak bir hava vurun! demesiyle, çıkmış şanoya başlamış oynamaya...

Bir oynamış, bir oynamış... Bilirkişi olanlar kendilerinden geçip de,

— Aşağıdan yavrum aşağıdan... Çalkala Kekliiiik!.. diye nağra savurmaya başlamazlar mı!..

İki çalkala, üç ırgala, derken oğlum, sırttan sutyeni tutan lâstik, pat diye patlayıp da sutyen on metre ileri fırlamaz mı?.. Sutyen fora, Keklik'in göğsü çıkmış mı ortalığa... Aman Allah!..

Bilirkişi olanlar,

— Aman nasıl oldu, iyice anlıyamadık, dur hele... Şunu bir daha görelim... Biz namus üzerine yemin vermiş bilirkişiyiz, ilmî rapor vermemiz icap eder... Aman Keklik, bir daha oyna yavrum... Sutyenin lâstiğini nasıl kopardığını iyice anlıyalım... demişler.

Ve de bir hiyle olmasın diye, bilirkişi olanlar kendileri, sutyenin lâstiğini Keklik'in sırtından iyice düğüm edip bağlamışlar. Ayrıca kopçaların çengellerini de geçirmişler. Keklik yürümüş şanoya.

— Çalsın sazlar!

Keklik başlamış yeniden.

— Döktür yavrum... Kıvırrr!.. Aşşağıdan, yukardan!.. Aşşağdan!..

Çat, çat, çat... Kopçaların çengelleri sökülmüş gene. Pat pat pat, lâstik patır patır patlamış gene. Üç kere mi, beş kere mi ne tekrar tekrarlatmışlar. Keklik'te, Allah nazardan saklasın, öyle bir göğüs var ki, lâstik, kopça, çengel dayanmıyor. Vapurların, iskele babasına bağlanan halatları var ya, Keklik'in göğüslerini işte bu halatla sıkıca bağlasan, maşallah öyle bir göğüs var kızda, halatları söküp atacak...

İyi mi? Keklik'e bir ceza verememişler, çünkü sutyeni fora etmekte hiçbir kasdı yok, kasıd olmayınca suç olmaz. Yalnız,

— Aman kızım, demişler, çok sallama ki, sutyenin lâstiğini kopartmıyasın...

Keklik ordan başka bir yere turneye çıkmış. Burda başına daha büyük bir kaza gelmiş. Bu sefer de dans ederken, oyun elbisesinin pullu külotu bacaklarından fırlamaz mı!.. Bak şu tersliğe... Her geceki oyunda aynı kaza oluyor. Komşu vilâyetlerden, onları da geçtik, taa uzak yerlerden Keklik'in dansını görmek için ahali oraya dolmuş. Otellerde, hanlarda yer kalmamış da, millet sokaklara dökülmüş.

Hadi gene zabıt, hadi gene savcılığa... «Efendim, ben - affedersiniz - külotumu mahsustan fora etmiyorum. Fermuarlar çürük, tutmuyor, ben ne yapayım...»

Hadi gene bilirkişi...

— Oyna Keklik yavrum!..

Bi o yana, bi bu yana, çaat, fermuar bi yana, külot öte yana... Aman bu ne iş!.. Dur şu fermuarı bu sefer de ben kapatayım, bir kapatayım ki, bakalım bu sefer sökebilir mi? Bir çift camus olsa, artık bu fermuarı sökemez. Sökemez mi? Bir aşağıdan, bir yukardan... Çatır çatır fermuarın dişleri sökülür...

İşte o günden sonra Keklik'in yeni bir reklâmı başladı: «Memleketimizin medar-ı iftiharı kopça koparan Dansöz Gülcan Keklik», «Dans oryantal kraliçesi lâstik paralayan Keklik Gülcan», «Şark dansları yıldızı, fermuar söken Keklik...»

Keklik'in namı aldı yürüdü. Fakat, gelgelelim kıza hiç rahat vermedik. Zabıt, fezleke, karakol, savcılık, ifade, Emniyet Müdürlüğü, mahkeme... derken, Keklik'in de canına taketti.

Hiç unutmam bir gün gene bir başka gazinoda dansa çıkacaktı, biz de her zamanki gibi ordaydık. Dansa çıkmadan önce yanımıza geldi. Recep Bey'le Zeynel Beye dedi ki:

— Benimle çok uğraştınız, ama kimsenin âhı yerde kalmaz. Ben artık bu hayattan çekiliyorum. Siz de muradınıza eremediniz ya, avucunuzu yalayın... Yalnız (Parmağını Recep Beye salladı) gün ola harman ola, eğer ben de Lokum Betül'sem, bunları senin yanında bırakmıyacağım. Günün birinde sana otomobilimin kapısını açtırıp kapattırmazsam, bana da Lokum Betül demesinler...

İşte ancak biz o zaman, Keklik'in Lokum Betül olduğunu öğrendik.

Üçümüz de süt dökmüş kedi gibi sustuk. Keklik yanımızdan gittikten on dakika mı, onbeş dakika mı sonra, Komser Recep birden ayıkıp,

— Yahu, dedi, şimdi sizin ikinizin gözü önünde bu karı bana hakaret etmedi mi? Siz de şahit değil misiniz? Vazife başında bir devlet memuruna hakaret ne demek, devletin kendisine hakaret sayılmaz mı? Şu iki paralık dansöz de kim yahu... Şimdi ben zabıt tutup da, şu dansöz parçasını karakola sürüklemez miyim?

Zeynel Bey,

— Kanun her neyi icap ettiriyorsa onu yapmak vazifendir arkadas. dedi, ben de senin arkandayım...

Keklik o gece işte son dansını yaptı, bir dans ki, nasıl anlatsam, dille tarifi mümkün değil... Millet çılgınlar gibi alkışlıyor, çatalı, tabağı birbirine çarpıyor, masaları, sandalyeleri kaldırıp yere savuruyor. Herkes kendinden geçmiş...

Komser Recep,

— Davranın, zabıt tutmak gerek... dedi.

Davrandık davranmasına, velâkin Keklik'i nerde bulacaksın, koydunsa bul, uçup gitmiş Keklik... Gidiş o gidiş...

ÇİFT MOTORLU DANSÖZ MİS KAMEPA'NIN AYVA GÖBEĞİ

Yok canım, daha da neler... Nerden çıkarmış benim Keklik'e âşık olduğumu? Lâf!.. Geç beyim, rica ederim... Yok öyle şey... Keklik'e asıl âşık olan kendisiydi, sırılsıklam âşıktı. Katiyen, benim hiçbir ilgim ve alâkarlığım yoktur. Ne münasebet!.. Haa, bak komser Recep de âşıktı, onlar ikisi vurgundu kıza. Bu benim mesleğim, bizim meslekte, yanında çalıştırdığın dansöze âşık oldun mu yandın bir kere...

Demek şimdi Darülâcezede... Vah vah... Nüzüllü demek... Seneler var görüşemedik. Ooo, siz ne bakıyorsunuz, o benden çok yaşlıdır, babam yerinde adam... Recep Bey'in de ne olduğunu bilmiyorum, kimbilir nerdedir. Ama terfi ettiği zamanı çok iyi biliyorum, başkomser oldu, sonra izini kaybettim.

Onun terfii de çok bir enteresanlık bir iştir yani... Baktım ki payitahtımız Ankara, günden güne büyüyor; İstanbul'dakilerden başka, bir de Ankara'da gazino açayım, dedim. Ankara'da derme çatma iş olmaz, Ankara'nın şanına lâyık bir iş yapmalı, dedim.

(Devamı var)

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ: Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden: Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer: Akbaba Matbaası
Kapak: Şaka Matbaası

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ: Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul Telefon: 22 18 11

İLAN FİATI: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiatı: 100 kuruştur.

Modern İZDİVAÇ

Zoşçenkodan: Ergin Ortaç

ESKİSİ gibi kadınlar romantik olmuyor şimdi... Öyle, ruhu okşayıcı güzel sözlere metelik veren yok artık. Böyleleriyle alay ediyorlar, hattâ sinirlenip tersliyorlar bile. Erkek terbiyeliymiş, kibarmış, güzel konuşmasını biliyormuş hiçbir önemi yok... Bunların hepsi demode olmuş şeyler onlarca. Gözüpek, atılgan erkeklerden hoşlanıyor şimdikiler.

Dikkat ettim de, birçoklarının havacılara karşı derin zaafı var... Evet, havacılar çok cesur oluyor doğrusu... Hele o, tehlikeli akrobatik hareketlerini de gördükten sonra, kadınlara hak vereceği geliyor insanın. Ama, kadınların gözüne girmek için bütün erkekler de pilot olup havada takla atacak değiller herhalde!..

Bazı kadınlar ise film-operatörlerinden hoşlanıyor. Bunların nesinden hoşlanırlar bilmem?.. Film makinasının kolunu çevirdikten sonra Napolyon gibi kasılmalarından mı dersiniz acaba?

Bazıları da, kutuplarda araştırmalarda bulunan erkeklere karşı yakın alâka gösteriyor. Sebebine gelince... Sert erkek oluyorlarmış bu gibileri!.. Doğrusunu isterseniz, bunda kadınlara hak vermek lâzım... Öyle ya, hergün kar, tipi, buz, kutupyıldızını göre göre kim sertleşmez ki?..

Kısacası, günümüzün kadınları bu tip erkekleden hoşlanıyor işte.

Bana gelince, başımdan dört izdivaç geçti şimdiye kadar. Fakat dördü de çok kısa ömürlü oldu... İlk ikisi, günün modasına uyarak havacılara kapıldılar. Üçüncü karım ise bir film-operatörüne gönül verdi. Fakat beni en çok şaşırtan dördüncü izdivacım olmuştur.

Üçüncü izdivacımın da fiyasko ile neticelenmesine rağmen moralimi yüksek tutmuş, dördüncü izdivacımın hazırlıklarına başlamıştım bile. Yalnız bu sefer yaş tahtaya basmamağa kararlıydım. Her şeyi önceden açıkça konuşacak, danışıklı izdivaç yapacaktım.

Bir gün müstakbel eşimi karşıma almış, açıkça konuşuyordum onunla...

— «Bakın», dedim, «beni, bilhassa kadınların arasında çok süksesi olan, havacılardan filân zannetmeyin... Benim öyle havada akrobasi hareketleri yapacak, paraşütle damdan dama konacak marifetlerim yoktur. Eğer sizin havacılara karşı bir zaafınız varsa, bu işi tatlılıkla burada bitiriverelim, evlenme lâfından da vazgeçelim hemen.»

Müstakbel eşim ciddî bir tavırla,

— «Havacılar beni hiç ilgilendirmez...» diye cevap verdi. «Bizim için en mühimi, iyice anlaşıp evlendikten sonra aramızdaki evlilik bağlarını koparmadan birbirimize tanıyacağımız serbestlik olmalıdır. İzdivacımız daha çok bir arkadaşlık, bir dostluk zeminine dayanmalıdır. Sizin herhangi bir gönül maceranızı ben nasıl tabiî karşılarsam, sizin de bana aynı toleransı göstereceğinizden emin olmalıyım. Birbirimizi ne kadar çok hoş görmeğe dikkat edersek, o kadar daha iyi anlaşırız.

İkimiz de söyliyeceklerimizi söylemiş, kararımızı vermiştik sonunda... Modern bir izdivaç yapacaktık.

Anlaşmamızda, karı kocadan ziyade arkadaş olmayı ön plânda tutmuştuk.

Evliliğimizin ilk günlerinde her şey yolunda gitti... Ayrı ayrı evlerde oturuyor, bir misafir gibi ziyaret ediyorduk birbirimizi.

Yine bir gün gittiğimde, anlaşmamızın birinci maddesine dayanarak bana şunları söyledi karım:

— Kuzey kutbundan bir erkek arkadaşım geliyor... Bir müddet evimde misafir kalacak. Şayet, bana karşı hisleriniz kuvvetli ise ve anlaşmamıza sadık kalmak istiyorsanız arkadaşım gidinceye kadar bekleyiverin... O gittikten sonra tekrar eski hayatımıza döneriz. Ama, böyle bir olgunluk gösteremiyecekseniz.. ayrılalım.

Bir an düşündüm kendi kendime... Bu dördüncü izdivacımdı, üstelik modern bir izdivaç yapmamış mıydık?.. Sonra anlaşmayı da tek taraflı bozmak istemediğimden, beklemeyi tercih ettim.

Bir ay geçmiş, karımın yüzünü bir defa bile görememiştim. Oturduğum evde, tam benim odanın yanındaki odada da genç bir kadın oturuyordu. Bu bir ay içinde arkadaş olmuştum onunla.

Aradan bir ay daha geçince oda komşum genç kadın, daha fazla dayanamamış olacak ki yüzüme karşı bir gün,

— Boşuna bekliyorsunuz, dedi, karınızın döneceği filân yok!..

Komşumun bunu benim hesabıma mı, yoksa kendi hesabına mı söylediğini kestirememiştim o gün pek... Fakat birkaç gün sonra bana karşı gittikçe fazlalaşan alâkasından anladım ki kendi hesabına söylemişti o sözleri.

Aradan birkaç hafta dah geçmişti... Bir gün odamda otururken içeriye, elini kolunu sallıya sallıya karım giriverdi. Yatağıma oturup derin bir nefes aldıktan sonra,

— Çok şükür, dedi, eline pasaportunu verip tekrar kutuba yolcu ettim onu!.. Şimdi beraberiz yine.

— Yok, dedim, bildiğin kadar basit değil mesele!.. Bu arada da ben âşık oldum komşuma. Şayet bana karşı hislerin kuvvetli ise, anlaşmamız gereğince biraz sabrediver, bu flörtün sonunu getirdikten sonra sana dönerim yine.

Olgunluğuna diyecek yoktur karımın!.. Teklifimi hemen kabul etmişti.

Hakikaten o günden sonra ben de bu aşk macerasından yavaş yavaş sıyrılmağa çalıştım. Tam komşumla alâkamı kesmiş, karıma dönmeyi düşünürken, bir de ne göreyim?.. Bizim karı bu arada başka bir herifle işi pişirmemiş mi!.. Hem de kiminle biliyor musunuz?.. Eline pasaportunu verip de tekrar kutuba yolladığı dostunun arkadaşıyla bu sefer de. Anlaşılan herifler şebeke halinde çalışıyordu! Ama ne oluyorsa hep bana oluyordu bu arada. Öyle ya, önce havacılar, sonra film-operatörü, şimdi de... Evet şimdi de tâ kutuptan gelen bu herifler... Fakat bu seferki karımla önceden anlaşma yapmıştık... Onun için bekledim bir müddet. Daha da bekleyecektim ama, hâmile olduğunu duyunca doğru evine gittim. Modern evlilik, tolerans molerans vız gelirdi artık...

— «Ne biçim evlilik bu bizimkisi?..» diye açtım ağzımı yumdum gözümü.

Önce hiç istifini bozmadan,

— İsterseniz, dedi, çocuk biraz büyüyünceye kadar bekleyin...

Fakat sonra birdenbire hırçınlaştı,

— «Yahut ayrılalım...» dedi. «Sık sık kapıma dayanıp beni rahatsız etmenden bıktım artık... Bir kadının aşkına lâyık olabilmek için erkeğin önce modern anlayışlı olması lâzımdır. Ama senin gibi mızmız erkekler modern anlayıştan ne anlar?

— «Evet, karnının şişkinliğini kabullenecek kadar modern anlayışlı olmama imkân yok!..» dedim.

Bu sözlerim iyice çileden çıkarmıştı onu... Aniden yerinden fırladı,

— «Vanişka koş, şu kocam olacak herifi kov buradan çabuk» diye bağırdı.

Bir de baktım ki, içerden kutup ayısı gibi iri yarı bir herif geliyor... Bu modern anlayışlı dostu ile münakaşaya girişmemek için uzalaştım oradan hemen.

Modern izdivaç mı?.. Benden size tavsiye.. Sakın ha!..

Çeviren :
Ergin ORTAÇ

Mono-kini!

Genç kız odasında, yeni aldığı mono-kiniyi tam giyerken, karşıdaki evin kırık camını değiştiren adam ilişti gözüne. Güzel kız giydiği mono-kiniyi göstermek için pencereye biraz daha yaklaştı. Yaklaştı ama, karşıdaki adam hiç oralı olmamıştı. Genç kız ancak, pencereyi açtıktan sonra adamın dikkatini çekebilmişti.

Adam, belden yukarısı tamamen çıplak olan mono-kinili kıza baktı, baktı, baktı... Sonra da hiçbir şey yokmuş gibi,

— «Ne bakıyorsunuz öyle küçük hanım?..» dedi... «Ömrünüzde hiç camcı görmediniz mi?»

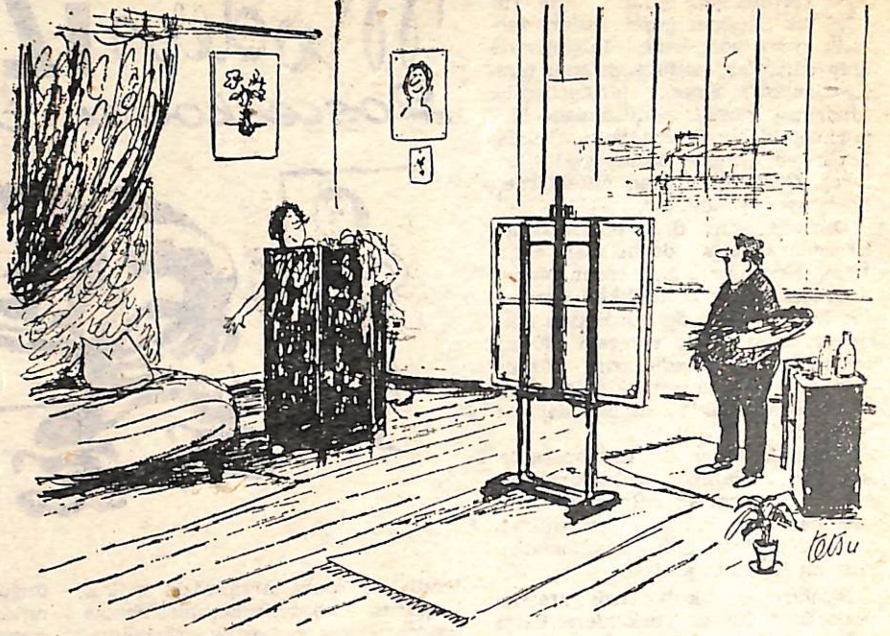

Totocu — On üçünde bir kız sevsem... Yüz yaşında dul olur!

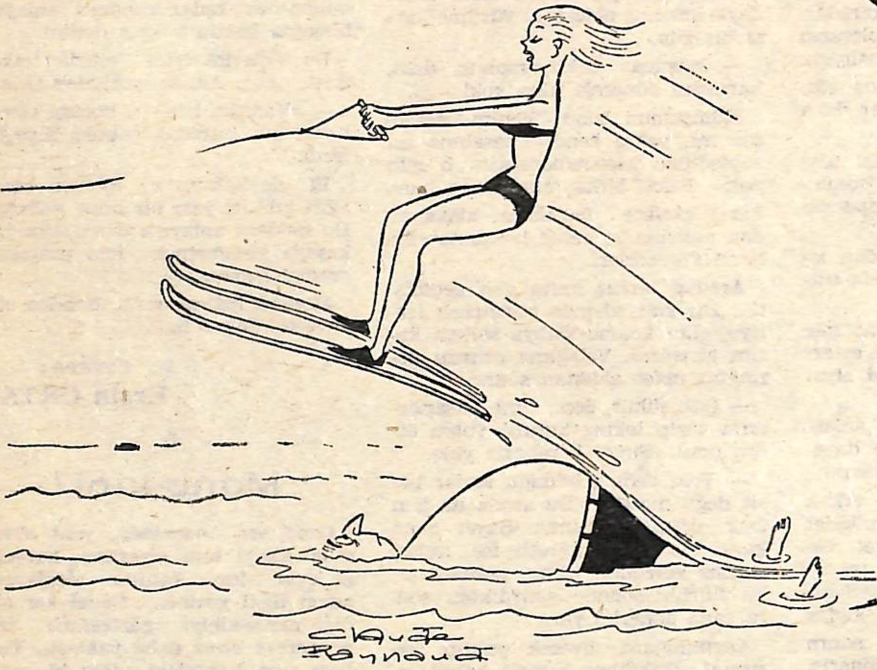
Dünya KARİKATÜRLERİ

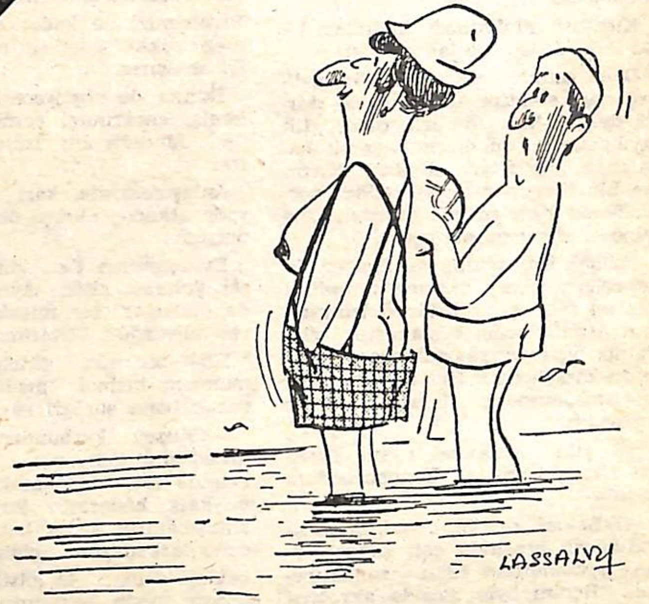
-HAYDİ JOJO'CUĞUM, HATIRIM İÇİN GİT OYNA!

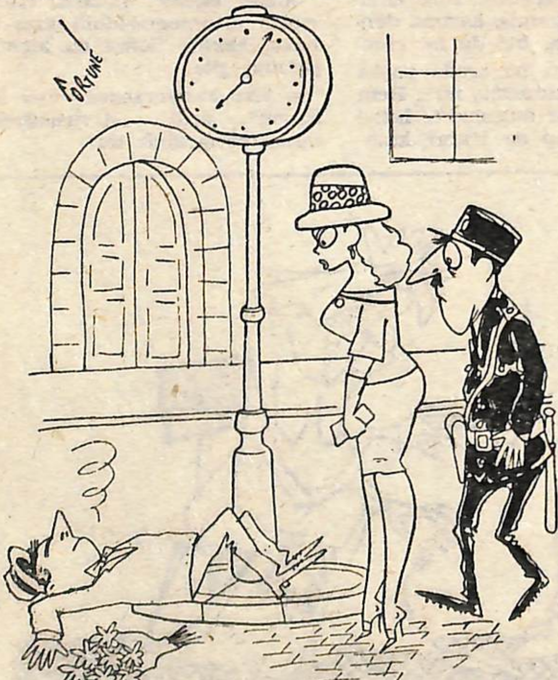
-SOYUNDUM, GELİYORUM... GÖZLERİNİZİ KAPATINIZ!..

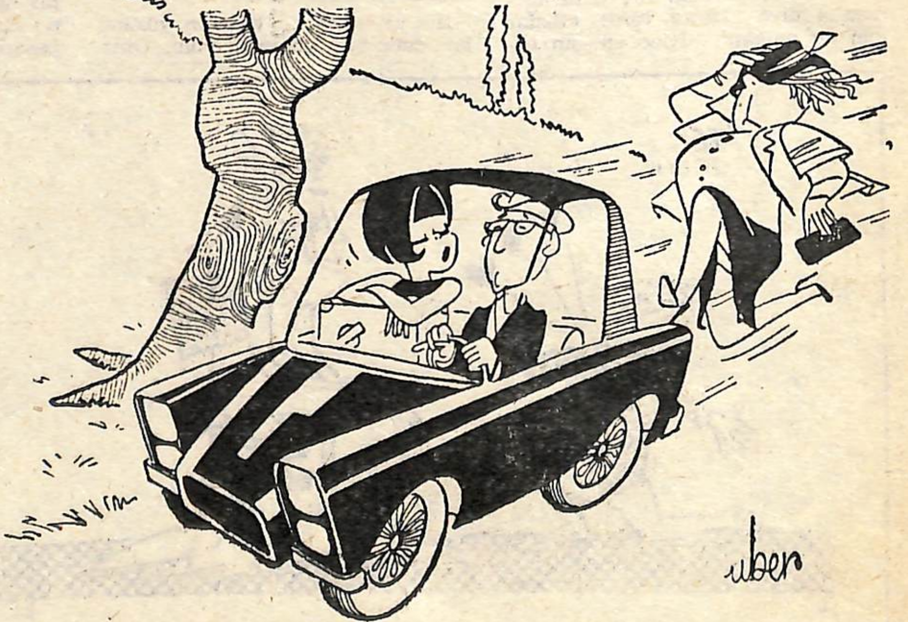
YAZISIZ..

-ŞŞŞT LUIZ, ASKILARI GEVŞETME!

-ŞAŞTIM KALDIM... RANDEVUMUZA VAKTİNDE GELDİĞİMİ GÖRÜNCE DÜŞÜP BAYILDI!..

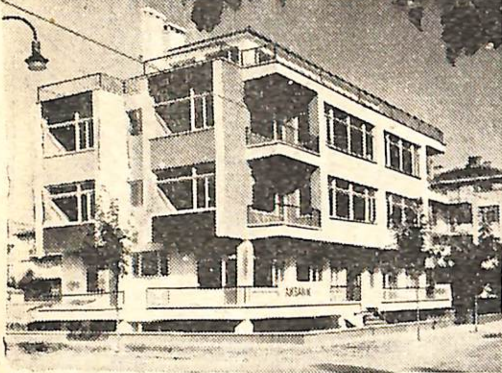

-GALİBA KARINIZI RAHATSIZ ETTİM!..

AKBANK İkramiye apartmanı

Şimdi YEŞİLYURT'ta de

Bu apartman İstanbulun en mutena semtlerinden Yeşilyurt, Orkide Sokak, Klüp Mini karşısındadır. Fevkâlâde itina ile hazırlanmıştır.

Bu emsalsiz dairelerden bir tanesine sahip olabilmek için hesap açtırmakta acele ediniz.

- *Daireler 5 odalı, net 125 m² ye kadar genişliktedir.*
- *Kaloriferli, parkeli, gömme banyolu olup tam konforludur.*
- *Asfalt caddenin köşesindedir.*
- *Geniş teraslı, deniz manzaralıdır.*

AKBANK

(AK—189)

REKLÂMLARINIZ İÇİN

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cagaloglu, Turk Ocagı Caddesi No 1
Istanbul
Telefon 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
Istanbul	A.B.D.	Isveç
Ankara	Almanya (Federal)	Isviçre
Izmir	Almanya	Italya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lubnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	Ingiltere	Yugoslavya
	Ispanya	Yunanistan
	Israil	

(Basın: 17998—190)

...SANA'ya ihtiyacı var.

Günlerini hareket hâlinde geçiren gençler, kaybettikleri enerjiyi ancak bol SANA'lı ekmek dilimleri ile tazeliyebilirler.

SANA, ihtiva ettiği A ve D vitaminleri ve kendine has lezzeti ile, yalnız gelişme çağındakilerin değil; büyüklerin de severek yedikleri en faydalı gıdadır.

GRAFİKA

ağıza tat, vücuda sıhhat!

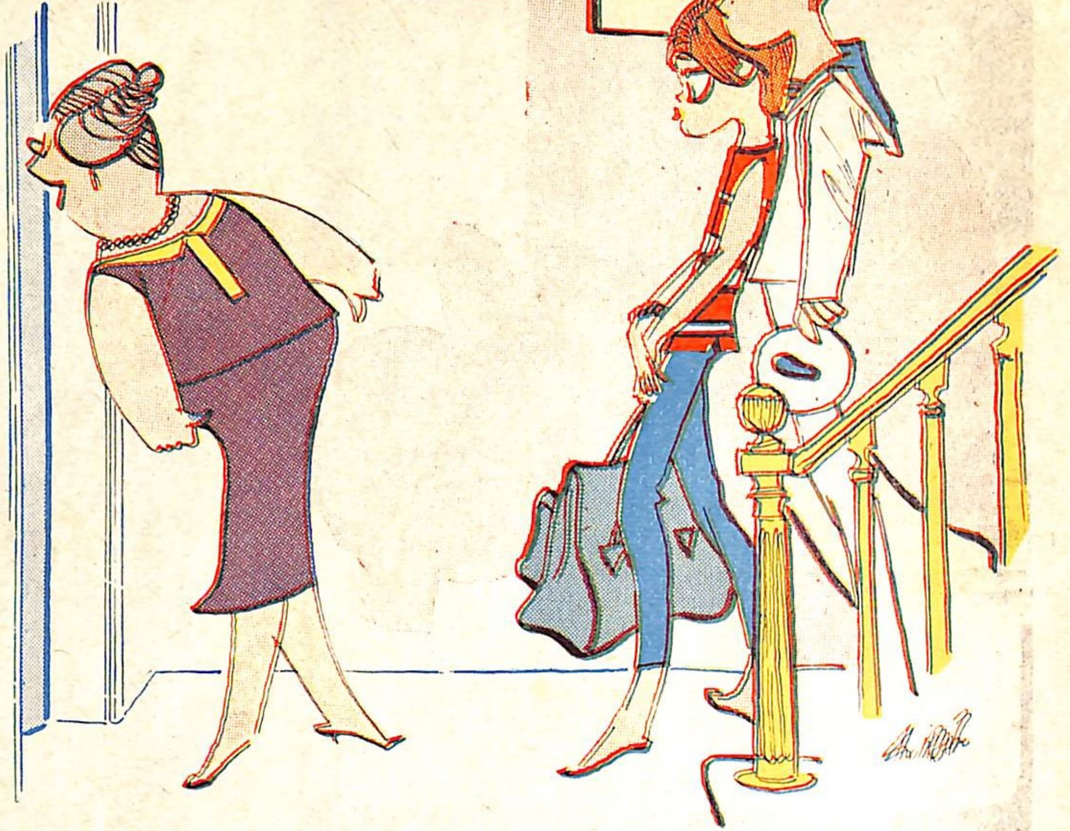
S. 646

(İlâncılık: 2299—191)

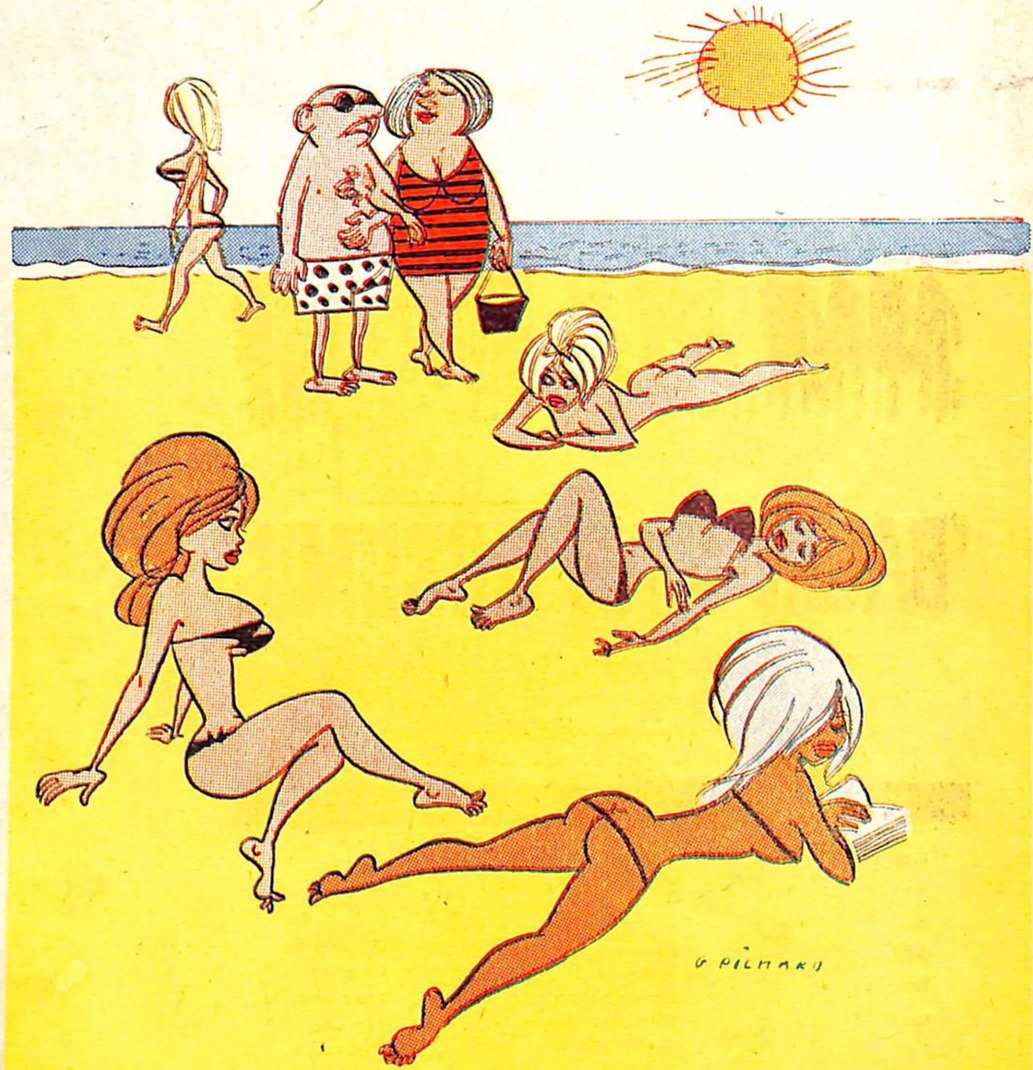
Akbaba

-ŞEY BİLİYOR MUSUN, BEN GECELERİ UYURKEN TEKME ATARIM!

-MARSEL BAK KIZIMIZ BİZE TATİLDEN NE HEDİYE GETİRMİŞ

-AYOL HİÇ BİRŞEY GÖRMUYORUM, SEN BANA KÖR GÖZLÜĞÜ ALMIŞSIN.
-EEE, DOKTOR: "DİKKAT EDİN, GÖZLERİNİZ KAMAŞMASIN„ DEMEDİ Mİ?..